Octobr. 14. 1687.

LIbrum hunc, cui Titulus est, *Schedula Monitoria de Novæ* Febris *ingressu*, Autore D. *Thom. Sydenham*, M. D. perlegimus nos, dignumque censemus, qui denuò in lucem publicam emittatur.

Tho. Wetherley, Præses.
Gualt. Charleton, Pro-præses.
P. Barwick,
Jo. Elliot,
Rob. Pitt,
Joh. Bateman, } Censores.

Octobr. 14. 1687.

LIbrum hunc, cui Titulus est, *Schedula Monitoria de Novæ* Febris *ingressu*, Autore D. *Thom. Sydenham*, M. D. perlegimus nos, dignumque censemus, qui denuò in lucem publicam emittatur.

Tho. Wetherley, Præses.
Gualt. Charleton, Pro-præses.
P. Barwick,
Jo. Elliot,
Rob. Pitt,
Joh. Bateman, } Censores.

SCHEDULA MONITORIA DE NOVÆ FEBRIS INGRESSU.

Per *Tho. Sydenham*, M. D.

Editio Secunda ab Authore adhuc vivo Emendatior & Auctior reddita.

Non fingendum, aut excogitandum, sed inveniendum, quid Natura faciat, aut ferat, *Bacon.*

LONDINI,
Typis *R. N.* Impensis *Gualt. Kettilby* ad Insigne *Capitis Episcopi* in *Cœmeterio Paulino.* MDCLXXXVIII.

IMPRIMATUR.

Rob. Midgley.

Octob. 18. 1686.

Octobr. 14. 1687.

LIbrum hunc, cui Titulus est, *Schedula Monitoria de Novæ* Febris *ingressu*, Autore D. *Thom. Sydenham* M. D. perlegimus nos, dignumque censemus, qui denuò in lucem publicam emittatur.

Tho. Wetherley, Præses.
Gualt. Charleton, Pro-præses.
P. Barwick,
Jo. Elliot,
Rob. Pitt,
Joh. Bateman,
} Censores.

SCHEDULA MONITORIA
DE NOVÆ FEBRIS INGRESSU.

Per *Tho. Sydenham*, M. D.

Editio Secunda ab Authore adhuc vivo Emendatior & Auctior reddita.

Non fingendum, aut excogitandum, sed inveniendum, quid Natura faciat, aut ferat, *Bacon.*

LONDINI,
Typis *R. N.* Impensis *Gualt. Kettilby* ad Insigne *Capitis Episcopi* in *Cæmeterio Paulino.* MDCLXXXVIII.

VIRO

Tam Virtute quàm Eruditione undique consummato

CAROLO GOODALL, M.D.

Coll. Med. Lond. Socio.

CUM ea quæ de Febre præsentis hujusce Constitutionis nuper observâram, in publicum edere statuerem, Tibi, præ cæteris, Vir Ornatissime, opellam hanc meam dicandam esse censui; idque ob duas potissimùm rationes

mihi faciendum videbatur. Primùm quòd cùm amiciſſimus mihi ſis, comes indivulſus lateri ſemper hæſiſti, meque tuo juvaſti patrocinio contra omnes quotquot ſe mihi uſpiam objecerant. Quod non tam mei ipſius gratiâ præſtabas, quàm ex incocto generoſo Pectori honeſto, hoc eſt, ex magno proboque Animo, qui tibi Author fuit ut Veritati à te cognitæ compertæque aſſentiri haud dubitares, etiam cùm omnes fere omnium qui rem Medicam tractabant linguæ in me unum exacuerentur. Quibus tamen non eſt quod iraſcar, (nec iraſcor ſanè) quandoquidem cùm tot nequam Medicaſtri cerebroſa ſua ſomnia & figmenta venditantes, quo famam ſui latiùs ſpargerent, toties mundo impoſuerint; fas omnino erat, ut Viri ingenio & judicio præditi, non ſtatim & ſine examine ea admitterent, quæ ego jam recepto

Praxeos

Praxeos mori plurimum adverſantia in medium protuleram. Quo non obſtante cùm nihilo tibi minus debeam, mearum partium eſſe duxi gratum animi mei in te affectum omnibus teſtatum facere : quando vix alia virtus naturam humanam ad profectùs ultimas metas evectam, hâc deceat magis. Nam ſicuti Reges eos quibus favent, titulis & honorum inſignibus illuſtrare, atque aliis ſpectabiliores reddere ſatagunt ; ita natura quoties hunc vel illum humili turbâ ac grege hominum eximere voluerit, Gratitudinem, ceu excelſioris Genii notam ac characterem ſolet imprimere. Altera Ratio cur hæc tibi potiſſimùm inſcribam hæc eſt : quod ſc. pro familiari illa & quaſi quotidianâ conſuetudine quam jam per multos annos invicem habuimus, tibi, imprimis, pluſquam cuiquam mortalium, notum eſſe opor-

teat quanto cum labore Notitias illas, quantulaſcunque, tam Hiſteriæ quàm Curationis Morborum de quibus palam diſſerui, indeptus fuerim. Quæ omnia non ſimul & ſemel evulgavi, ſed interpoſito annorum aliquot intervallo, prout in aliqualem eorundem cognitionem pervenire tandem potuerim. Iſtas verò Obſervationes meas ita mancas & imperfectas eſſe judico, ut me magis earum pudeat, quàm ut ullam exinde laudem mihi quæram. Utut ſe res habeat, illud ſaltem in mei excuſationem poteſt adferri, quòd licet 30 annorum, & quod excurrit, ſpatium, quibus ego non indiligenter in morborum obſervatione verſabar, ſufficere poſſe videatur ad majorem, quàm in eorum cognitione ego feci, profectum faciendum; attamen haud temerè affirmo, quòd licet hoc temporis ſpatium plus quam ſufficiat ad Cere-

brum

brum Theorematis & Commentis fictitiis, ex Authorum libris collectis, (quæ omnia non magis ad morborum Curationem faciunt, quàm Pingendi Ars ad Artem Navigandi) planè obruendum, attamen ne quadruplicatus quidem horum annorum numerus, etiam in homine occupationibus medicis distractissimo, satis erit ad eundem in omni Medicæ Artis, quaqua patet, circuitu rite perficiendum. Ego saltem pro meo modulo omnem quam potui operam istûc contuli ut Observationes quàm accuratissimas colligerem, quas sine morâ prælo mandandas curavi, ut siquid utile haberent, id statim Publico cederet. Quâ in re cùm meo munere, pro virili, defunctus jam mihi videar, acquiescit animus meus, nihil porrò sollicitus quo in loco ab aliis habeantur mea scripta. Hoc tantùm addo,

quòd

quòd ſicuti ſi quis ea neglexerit, mihi ne hilum nocuerit ; ita qui ſemel tantùm perlegerit, haud multum exinde proficiet. Sed ut hæc miſſa faciam. Obſecro te, Humaniſſime Vir, ut Tractatulum hunc æqui bonique conſulas, quo teſtatum eſſe volui quanto te honore proſequor ; quod pariter faciunt etiam ii omnes quibus longè minùs quàm mihi perſpecta eſt virtus tua. Neque jure merito exiſtimare quis poteſt, me qui tui nullatenus indigeo, tibi aſſentari, cùm palam profitear, Quòd ſicuti in ea quam exerces Arte, nemini ſecundus ſis (ut modeſtè loquar,) ita morum integritate, honeſtateque undique abſolutiſſimâ, omnes ferè quorum ego conſuetudine unquam uſus fuerim, ſuperes. Diu vivas poſt mea fata, & in Iatricâ palmam feras ; non

tam

tam ad nummos posterorum usui corradendos (quæ quidem ratio, si cùm sequente conferatur, animam fere Brutorum redolet) quàm ut seculo tandem aliquando detegas, quibus modis istæ in morbis persanandis difficultates, sub quibus Ars Medica hactenus gemit & succumbit, vinci queant. Quod dum moliris, istis quæ ego primus jeci fundamentis, si modò libet, possis superstruere. Ita tamen ut errata in quæ ego fortè inciderim, pro more humano, in meis Observationibus sive Historiam sive Curationem hujus illiusve morbi attinentibus, ubi ab annosâ & repetitâ Experientiâ melius fueris edoctus, liberè ac palam arguas. Neque hoc pacto defuncti ejus memoriam lædes, qui in vita cùm esset nihil prius habuit quàm ut Ars Medica à quocunque demum

demum promoveretur, non tam eruditis de Morborum naturâ commentationibus, (quibus ad nauſeam & faſtidium uſque jamdiu explemur) quàm certâ fidâque eorundem Curandorum Methodo. Vale, Vir Optime, & amare perge

Tibi ſemper Addictiſſimum

THO. SYDENHAM.

Excellenti

Excellenti & in re Medicâ
Admirabili Viro
D. THOMÆ SYDENHAM,
M. D.

O Qui capacem nobilis artifex
Eludis Orcum ; quò tamen ibimus
Cuncti, quot humanæ Parentes
Et decimæ tulit ordo Lunæ ;
Præsens fugacem sistere Spiritum,
Præsens maligno tollere de toro
Mortale Corpus, & propinquum
Exequiis removere Morbum :
Quem Nos honorem, quas statuas Tibi
Ponemus, O cui non alium parem
In arte Phœbus, se remoto,
Aut oriens videt aut recumbens?
Quo Febris audax cunque movet pedem,
Te Mater omnis, Te lachrymabilis
Accurrit Uxor, nè caducum
Orba virum puerósque ploret :

Seu

Seu Confluentes fortè timet notas
Decora Virgo; Tu faciem eripis
Periclitantem protegísque
Perniciem juvenum futuram.
Atqui odit artes & Tua pocula
Hæres profusus, Quem simul extulit
Ad spem implicatus vel Febrili
Igne Pater, vel Hydropis Undâ.
Mirè paratam, Te Medico, Senex
Protelat Urnam, non sine gloriâ
Phœbi Tuâque, qui fugâsti
Pollicitum sibi magna morbum.
Sic Te scientem non faciunt Libri
Et Dogma pulchrum; sed Sapientia
Enata rebus, mensque facti
Experiens, animúsque felix.
Non Mille Plantæ & multa domi Vitra,
Igneſque Centum aut Hypotheſis placens
Prosunt Medenti vel Coercent
Sæva Luis mala, sæva Febris;
Ni pectus adsit consilii potens;
Ni plena rugis Experientia
Usúsque naturam secutus,
Quid faceret moneant in aurem.
Hac Praxis olim grande decus Sacræ
Adduxit Arti; Sic Veterum stetit
Secura fama; sic præivit
Hippocrates, *meruitque Cœlum.*

At

At non eandem ſorte pari viam
Preſſit Galenus ; *Non* Arabes *Virum*
Æquè ſequuti ; non Falernâ
Uſque madens Paracelſus *uvâ.*
Primus relictæ Tu genium aſſeris
Fidemque normæ : En Diva Tibi Salus
Applaudit & ridens Juventus,
Vitaque non metuens Sepulcrhi,
Ex quo vagantem ſcripta manu Tuâ
Correxit Orbem Pagina nobilis :
Longum Illa Morboſis, Tibique
Perpetuum patefecit ævum.
Jam ſiqua reſtant, Eja frequentibus
Concede votis ; Nos Juvenilium
Vulgus Medentûm, Nos avarâ
Quælibet excipiemus aure.
Fortè & futuro tempore quiſpiam
Poeta, Muſis charior, ætheri
Te ſidus addet, Te ſalubre
Sidus, & in Criſibus benignum.
Me deſtinantem talia Chymicæ
Curæ repoſcunt : Me Medicus labor
Et Spes locatæ non vacare
Pieriis patiuntur undis.

ED. HANNES.

Ex Æde Chriſti,
OXON.

SCHEDULA MONITORIA DE *Novæ Febris Ingreſſu.*

TAmetſi ingraveſcens jam ætas, & à diuturnis morbis pænè confecta, miſſionem à Cogitandi penſo, Meditationéque intenſiori vel eo nomine ſibi jure poſtulare videatur; attamen non mihi tempero quin vel propriæ ſanitatis diſpendio, alienam curare ſatagam: populares ſcilicet meos admonens de ſubingreſſu Novæ cujuſ-

dam Conſtitutionis, à qua pendet Febris Nova ſpecies à nuper graſſantibus multùm abludens.

Memoriâ recolendum eſt, quòd in Autumno, *An.* 1677. Febres Intermittentes ſe primùm exerebant quæ quotannis increbreſcentes & Ἐπιδημικωτέραι factæ donec ad ſuum ſtatum ſive ἀκμὴν pervenerint, poſtmodum ſenſim decreſcebant; & poſtremis hujus Conſtitutionis annis ita raræ apparebant, ut pro Morbo Epidemico vix, aut nè vix quidem haberi potuerint. Quâ de re pariter animadvertendum eſt, poſteriores duos Conſtitutionis jam exeuntis annos Hyeme rigidiſſimâ fuiſſe infeſtatos; penultimum maximè nempè *Annum* 1683. in quo ita enormi Brumâ intemperies deſæviebat, ut nemo quiſquam viventium illi parem, vel intenſiſſim

ea

eo frigoris gradu, vel prælongo temporis tractu, viderit unquam. Quippe quo *Thameſis*, Nobilis fluvius, ità prævalido gelu compaginabatur, ut Curruum circumcurſitantium rotas, officinas ad Platearum modum mercibus refertas, ac numeroſiſſimam hominum frequentiam, ſolidi inſtar pavimenti, facilè ſuſtentaret. Subſequens *Annus* 1684. licet nec intenſo frigoris gradu, nec pervicaci duratione, præcedentem exæquaret, non tamen multùm ei utrobique ceſſit. At cùm primùm exolveretur gelu *Anno* 168$\frac{4}{5}$. menſe *Februario*, exorta eſt Febris iſta de qua jam agere inſtitui; quam quidem ego novam Febris ſpeciem eſſe arbitror, atq; Febri quæ per octennium ultimò prægreſſum invaluit, eſſe prorſus diſſimilem.

An hujuſce Conſtitutionis mutatio mutationi manifeſtarum aeris qualitatum, quæ per binas has hyemes ſucceſſit, tribuenda ſit, ego non ſatis ſcio; quum pro comperto habeam alterationes quoàd ſenſibiles Annorum qualitates, utcunque diſpares, morborum Epidemicorum ſpecies non protuliſſe; & certam annorum ſeriem, quantumlibet annus unus ab alio, externâ facie & temperamento diſcrepaverit, nihilominus omnes in eadem Febrium Stationariarum ſpecie producendâ conveniſſe. Quod cùm ſeriò animadverterim, opinari mihi ſubiit, prout à me aliàs dictum fuit, Conſtitutionis mutationem à ſecretâ aliqua abditaque alteratione in terræ viſceribus Atmoſphæram omnem pervadente, vel à Corporum Cœleſtium influxu aliquo max-

maximè pendere. Tametſi hîc eſt notandum, quòd valedicente nobis olim Febre Depuratoriâ, ſicciſſimum ac vehemens gelu ab initio hyemis 1664. omnia conſtrinxerat; nec quicquam remiſit, donec menſis *Martius* adoleſceret; quo quidem tempore, quamprimum fatiſcente gelu terra ſolveretur, mox Febris Peſtilentialis, poſtmodum ipſa Peſtis graſſari cœperunt. Utut verò hoc ſe habeat, Febris quam nunc tractamus, jam dicto tempore primùm ſe oſtendit, nempè *Februario* menſe 168$\frac{4}{5}$. & tam præcedente anno quàm eo qui jam agitur, per omnes *Angliæ* regiones latiùs vagata eſt; longè magis & Ἐπιδημικωτέρως aliis in locis, quàm hic *Londini* deſæviens.

Ubi primum ad hanc Febrem vocarer, omnino exiſtimabam illam non ex eo genere

Febrium fuiſſe quas ego Stationarias appello; ſed potiùs ex Intercurrentium familiâ, quæ ſingulis ferè annis promiſcuè adoriuntur. Non aliud ſc. morbi genus eſſe rebar quàm Peripneumoniam illam Notham, quàm Libro de Morbis Acutis olim delineaveram. Unâ hâc intercedente diſcriminis notâ, quòd in hac Febre ſubindè non comparebant Symptomata in Peripneumonia magis Pathognomonicâ, qualia ſunt Tuſſis vehementior, Cephalalgia inter tuſſiendum ſæviſſima, & quaſi Caput diffringens, Vertigo à motu quolibet,& Dyſpnœa ingens, quæ omnia Peripneumoniam Notham fere comitabantur. Cùm itaque Librarius novam Tractatuum meorum Editionem eo tempore ſollicitaret, viſum eſt conjecturam tunc

tunc meam, in qua me hallucinatum fuiſſe jam ſentio, in formâ *Poſtſcripti* publico dare; in quem quidem errorem me induxit ingens conſenſus quo Febris hæc cum dictâ illâ Peripneumonicâ luculentèr conveniebat, quæ nullâ non hyeme ſubinde occurrit. At cùm æſtate ſuperveniente, quæ Febres illas Peripneumonicas ſolebat fugare, hæc nihilominus perſeveraret, ſtatim erroris mei commonitus, Febrem hanc ad novam Conſtitutionem redigendam omnino cenſui.

Symptomata diligenti quantum potui indagine comprehenſa, hæc fere ſunt, & olim fuere. Æger per vices calore & frigore tentatur; ſæpenumero & caput, & artus dolere queritur; pulſus ſanorum pulſui non abſimilis eſt; Sanguis è venis eductus Pleuriti-

corum ſanguinem haud rarò æmulatur ; Æger ut plurimùm laborat Tuſſi, quæ quidem quanto ab hyeme longiùs invadit morbus, tanto citiùs, unà cum aliis Symptomatis Peripneumoniam mitem & boni moris comitantibus, recedit. Dolor collum, & fauces (hic verò levior quàm in Angina) ſub primum morbi inſultum quandoque occupat. Febris tametſi prorſus continua ſit, ſæpe tamen Exacerbationes moleſtiſſimas ingruente nocte apportat, non aliter ac ſi duplex foret Tertiana, ſive Quotidiana. Æger jugem in lecto decubitum quantumlibet leviſſimè ſtragulis coopertus ſit, non ſine magno ſuo periculo experitur ; Febre enim exinde in Cerebrum versâ vel in *Coma*, vel in *Phreneſin* facilè incidit. Et, ut verum fatear, ita proclivis

proclivis eſt in hoc morbo ad Phreneſin lapſus, ut perſæpe ſuâ ſponte, nullâ ejuſmodi datâ ansâ, illico ſubrepat. At non eo excandeſcentiæ & furoris aſcendit Phrenitis in hâc Febre, atque illâ quâ Variolis atque aliis Febribus correpti laborant; quinimo æger potius tranquillè delirat, incongrua ſubinde effutiens. Ab intempeſtivo Cardiacorum uſu, & regimine paulo calidiore Petechiæ ſæpius effloreſcunt, & in junioribus calido temperamento præditis, maculæ etiam purpureæ, certiſſimum ſummæ Inflammationis indicium, tam in hoc, quàm in alio quovis morborum Acutorum genere. Quandoq; eruptiones Miliares, quas vocant, in ſuperficiem corporis ſe diſpergunt, Morbillis haud multùm abſimiles, niſi quod rubent magis, &

quando

quando recedunt, ſqammulas iſtas furfuraceas quæ in Morbillis cernuntur, haud relinquunt: licèt hæ ſponte ſuâ nonnunquam ingruant, ſæpiùs tamen Lecti calore & Cardiacis extorquentur. Lingua ægri pro ratione imperati Regiminis, vel humida eſt, vel ſicca. Ubi inaruerit, fuſci eſt coloris in medio, quam partem undique cingit fimbria inalbeſcens. Ubi verò humida eſt Lingua, omni ex parte alba eſt, pelliculâ item ſcabrâ & albâ veſtita; Nam ſi æger ab adhibito regimine plus juſto incaleſcat, lingua ferè eſt fuſca & arida; ſin minùs, humida eſt, & alba. Idem de ſudore dicendum eſt, qui pro ratione diverſi regiminis præfati dimanat. Nam ſi calidiùs tractetur æger, ferme viſcoſus effluit, è capitis præſertim regione. Quantumvis autem

autem ſudor copioſè, & undequaque erumpat, parum tamen ex eo levaminis ſentit æger; unde liquet ejuſmodi ſudores ſymptomaticos tantùm eſſe, criticos non eſſe. Primis morbi diebus ſudoris ex arte provocatio, materiam morbificam ſi non in caput, ſaltem in artus ſolebat deponere. At ubi jam caput Febris occupavit, & Phreneſis ſemel invaluit, nulla reſtant Febris indicia, niſi quòd pulſus nunc citatior eſt, nunc tardior; tandem verò, cùm ex re malè geſtâ ſpiritus in confuſionem omnimodam adigantur, pulſus inordinatus cum ſubſultu membrorum ſubingreditur, quem non ita diu pòſt mors excipit.

Curationem quod ſpectat; iſta Peripneumoniæ ſigna quæ hanc Febrem comitabantur *Februario* illo anni poſtremi quo primùm emer-

emergebat, ſtatim ab hyemis exitu fidem, utì dixi, mihi fecêre, eam prorſus in Peripneumonicarum familia cenſendam eſſe. Ac proinde me ſtatim contuli ad uſum Methodi iſtius quam olim laudaveram in Curatione Peripneumoniæ Nothæ, & Auctario ſuprà memorato. Quæ quidem Methodus ſatis feliciter ceſſit, tum mihi, in paucis illis, quibus medicandis per adverſam valetudinem meam vix ſufficiebam, tum etiam aliis, qui, me Authore, eandem experiri haud aſpernabantur. Quicquid verò id demum fuerit quod hanc mihi Methodum ſuaderet; jàm mihi ſatis compertum eſt, quando & morbi Phænomena, & ultimi Anni qui binas rigidiſſimas hyemes excepit, perpendo temperiem (Hyemis præſertim, ſi modo Hyems dici poſſit quæ nullum

lum frigus notabile ſecum adduxit;) mihi inquam conſtat, hanc Febrem nihil eſſe aliud quàm ſimplicem Sanguinis Inflammationem; ac proinde Indicationes Curativas ad dictam Inflammationem debitis Remediis & methodo reprimendam, omnino dirigendas eſſe.

Hunc itaque ductum ſequens, primo loco ſanguinem è brachio dextro ad ℥x educi volo. Neque ſanè Febris hæc (utut ſanguis emiſſus ſæpiſſime Pleuriticorum ſanguinem æmulatur) reiteratam Phlebotomiam facilè tolerat. Sin autem reſpirationis difficultas, dolor capitis inter tuſſiendum lancinans, *&c.* malum hoc ad Peripneumoniam notham propiùs accedere indigitent; hoc in caſu tam venæſectio quàm catharſis eouſque ſunt iterandæ donec ſymptomata omnia

omnia penitus evanuerint; prout *Capite de Peripneumonia* tradidi. Atque hoc diligenter animadvertendum volo.

Veſperi *Epiſpaſticum* ſeu Veſicatorium Nuchæ appono. Sequente Aurorâ, lenitivam hanc Potionem exhibeo.

℞ *Tamarind.* ℥ß. *fol.ſenn.* ʒ*ij. Rhabarb.* ʒiß. *Coq.ſ. q.aq.ad* ℥*iij. in Colat. diſſolv. Mann. & ſyr. Roſar. ſolutiv. an.* ℥*j. Mſ. F. Potio, ſumenda ſummo mane.*

Quod quidem Catharticum etiam alternis diebus repetendum præſcribo, donec tertiam vicem expleverit. Horâ ſomni poſt Catharſin, toties quoties, Paregoricum hoc, vel ſimile injungo.

℞ *Aq. Paralyſeos* ℥*ij. ſyr. de Meconio* ℥*j. ſucci Limon. recenter extracti cochl. ij. Mſ. F. Hauſtus.*

Id

Id ſc. cavens, nè fortè ab agitatione & tumultu, quem in Febricitantium ſanguine & humoribus Purgantia ſæpe excitant, æger ex ſpirituum Animalium confuſione, Comatoſus fiat. Quod quidem Symptoma Medicamentum Hypnoticum, quantumlibet contrà facere videatur, procul amolitur. Qua de cauſa ego in Febre Comatoſa Anni 1673. Catharticum propinare non auſus, in Clyſterum uſu ſubſiſtebam, certò ſciens Remedia Purgantia eo tempore uſurpata, illico Comata adduxiſſe. Quod forteàn aliter evenire potuiſſet, ſi Paregoricum uſurpatum fuiſſe poſt talem Catharſin mihi in mentem veniſſet. Ubi verò Purgatio celebrata non fuerit, Hypnoticum horâ ſomni nullatenus eſt concedendum; nè ſc. Cathartici poſtridie deglutien-

di

di operationem ac vim (quod fieri ſolet quantumvis ſerò aſſumatur illud) ſufflaminet, vel ſi non in ſolidum retundat, efficaciam tamen imminuat. In hac aut aliâ quavis Febre Epidemicâ, ſtatutum mihi eſt alvum non turbare in principio ſtatuve morbi, niſi Venæ-ſectione præmiſsâ. Quæ quidem praxeos Regula ſuſque deque habita aut violata quamplurimos Orco addixit, infantes maxumè, prout aliàs in cautelam monui.

Obſervandum eſt autem, quod licèt utplurimùm Evacuationes omnes præfatæ in hujus Febris Curatione uſurpari debeant; ſæpe tamen æger, maximè ſi Juvenis aut Infans fuerit, poſt eductum ſanguinem unâ Catharſi defunctus, ſtatim convaleſcit, nec pluribus fatigandus eſt, Febre primo

mo purgantis Remedii impetu expugnatâ. E contra verò nonnunquam opus est ut alvus ad plures quàm supra diximus vices sollicitetur. Quandoque enim, licèt id rarò evenit, Ægro è Febre jam dictâ methodo liberato, recrudescentia materiæ Febrilis post dies aliquot morbum postliminio reducere videtur, quem tamen purgatio quartâ vice repetita mox eliminat. Tametsi in hac methodo nova hæc Febris rarò accidit nisi ab *Aphthis* quæ sub exitu Febris præcedentis supervenere, & jam ad statum auctæ eam denuò revocant. Quæ quidem Febris Symptomatica tantum est, & *Singultum* per intervalla redeuntem sæpenumero post se trahit, qui etiam sublatâ Febre per dies aliquot perseverat; at pro ratione redintegratarum Ægri

virium ſponte tandem evaneſcit. Quod eſt diligenter animadvertendum, quandoquidem ex Singultu ſub finem hujuſce Febris accedente nihil ægro periculi eſt, niſi officiosè nimis & inutiliter multa ingerantur remedia; quod ſi fiat, Mors pro Medico eſt. Veruntamen tam Aphthæ quàm Singultus, vel horum utervis, ſi non ſponte faceſſat, ſed in longum tempus decurrat, facilè fugantur uſu *Pul. Corticis Peruviani*; nempè ℥j *Corticis cum ſyr. Papaver. Rhœad. q. ſ.* in formâ Electuarii, vel Pilularum redactâ, eaque methodo aſſumptâ quam olim tradebam Epiſtolâ ad D. D. *Brady*, ſuperbibendo hauſtum lactis defloratî. Quod remedii genus experimento deprehendi certiùs in hoc caſu ſcopum attingere, quàm aliud quodvis etiam è celebratiſſimis, modò

modò non fruſtrentur ejus vires (quod fieri aſſolet) ex jugi ægri in lecto decubitu.

Diebus à Purgatione liberis ſequentia vel his ſimilia nonnunquam præſcribo.

℞ *Conſerv. Lujulæ & Cynoſbati an.* ℥j. *Conſerv. Berberum* ℥ß. *Cremoris Tartar.* ʒj. *cum ſ. q. ſyr. è Limonibus F. Electuarium, de quo capiat ad magnitud. Nucis Moſchat. ter in die ſuperbibendo ſeq. Julap. cochl. vj.*

℞ *Aq. Portulac. Lactuc. & Paralyſ. an.* ℥iij. *ſyr. de Limon.* ʒiß. *ſyr. Violar.* ℥j. *Mſ. F. Julapium.*

Vel ℞ *Aq. Font.* ℔j. *Aq. Roſarum, Succ. Limon. Sacch. albiſſ. an.* ℥iiij. *Coq. lento igne dum deſpumaverint. cap.* ℥iij. *ad libitum.*

Verùm in his omnibus *ſpiritum Vitrioli*, etſi ſummè refrigerantem, ſemper devito, utpote qui, cùm

egregiè ſtypticus ſit, minùs convenit morbis omnibus quorum Curatio purgationi innititur; ut in hoc loco mineralem hujus ſpiritûs naturam haud memorem.

Sæpenumero hîc accidit, maximè Febre jam ad finem vergente, ut æger dum hâc Methodo tractetur, nocte ſubindè ſudore ſponte prorumpente diffluat; à quo admodum mitigantur univerſa morbi ſymptomata. Quo non obſtante, cùm hujuſmodi diaphoreſi fidendum non ſit, ſupradicta Methodus nullo pacto eſt intermittenda; quandoquidem ſi æger ad longius temporis ſpatium iſtis ſudoribus indulgeat, Febris quam Purgationes præcedentes quadantenus ſubjugaverant, denuo vires reſumet. Si enim diaphoreſis iſta protrahatur ultra tempus illud quo particulæ Febriles Coctione debitâ

debitâ præparatæ, prorſus difflantur; qui poſt inſequuntur Sudores non ad aliud faciunt quàm ad inflammationem de novo accendendam. Quamobrem licèt ſudores iſti qui ſponte manabant Critici fortaſſe fuerint, quoad materiæ Febrilis ejus quæ expulſioni jam parata eſt, eliminationem; alii tamen qui poſt illos eliciuntur, Symptomatici tantùm eſſe poſſunt, atque adeò officere magis, quàm prodeſſe. Verbo dicam: Hujuſmodi ſudoribus noctu ſponte ſuâ prodeuntibus, opportunè favet lecti per noctem lenis calor; quare ſtragula nec plura, nec denſiora illis quibus ſanus aſſueverat, ægro aggerantur; nec exhibeantur Medicamenta quævis excalefacientia: lectulo tantùm indulgeat æger aliquantulum ſolito diutius ma-

nè ſubſequente; & poſtea pergat in ſuprà deſcriptâ medendi methodo.

Diæta ex pulticula avenacea eſt, vel juſculo hordeaceo, cum pomo ſubinde ad ignem cocto, atque etiam poſt ſecundam purgationem juſculo tenui ex Pullo Gallinaceo. Pro potu ordinario Cereviſiam tenuem nullatenus tepefactam injungo, ut & Decoctum Album (quod appellant) ex ʒj C. C. uſti in aq. communis ℔iij. cocti, & poſtea ſacchar. albiſſ. edulcoratum.

Poſt Catharſin bis celebratam nulla ſuadet neceſſitas, ut alio loco adnotavi, Pullorum carnibus aut ſimilibus Eupeptis ægro interdicere, cùm hæc per purgationem medicatio ea indulgeat, quæ non poterant concedi ſi ali viæ inſiſteretur. Atque porro poſt ultimam pur-

purgationem, modò Febris aliquantulum deflagraverit & Intermittentis Typum nondum prorſus induerit, Vini Canarini cochl. tria vel quatuor manè & ſerò, ut & poſt prandium, per dies aliquot propinentur, quo & vires citiùs inſtaurentur, & Febriles avertantur acceſſus.

Cùm autem hæc Febris ſpecies præ cæteris quas mihi unquam videre contigit, cerebrum petere quaſi apta nata ſit, nec ſine ingenti tum molimine, tum ægri periculo, inde queat deturbari; ægros meos ſollicitè moneo nè ſe nudos lectulo, niſi noctu tantùm committant: Quòd ſi uſque adeò debilitati à morbo fuerint, ut erecto corpore ſedere nequeant, permitto ut vel ſuper lectum ipſum, vel ſuper grabatum, veſtiti jaceant, capite paululum elevato; nec

ſino ut focus ſit luculentior in cubiculo, quàm cui æger tunc cum ſanus erat, aſſueverat.

Atque ut hoc Regimen omnino tenendum eſt ab initio in ſingulis hâc Febre correptis (ſi fœminas in primis Puerperii diebus decumbentes excipias;) ità neceſſariò eſt imperandum, ubi ad ægrum, quem ob regimen juſto calidius, *Phreneſis*, *Petechiæ*, aut *Purpureæ Maculæ* obſederunt, aut alia quævis efferatæ Inflammationis indicia, accerſitur Medicus. Hoc enim in ſtatu, quantumlibet ſanguinis detrahatur, quantumvis leviter tegatur corpus, quicunque demum liquores Refrigerantes ingerantur, non priùs ſedabitur Febris, quam æger ſe lectulo interdiu abſtinuerit: Cùm calor circumambientis aeris inter ſtragula concluſi, ſan-

ſanguinem plus ſatis exagitet, & procumbentis corporis ſitus vehementiori impetu eundem in caput impingat. At hîc ubi *Phreneſis* ob methodum imperitiorem ſemel invaluit, nec ſubito deleri poteſt, nec tutum eſt repetitâ ultra limites præſcriptos vel Phlebotomia vel Purgatione, ejuſdem curationem aggredi; tandem verò ſuo tempore ſuâque ſponte, ope dicti regiminis recedet. Ad quam tamen amovendam nihil perinde confert, atque ægri caput radi: quod itaque ſemper præcipio, nullum Emplaſtrum admovens, ſed Pileolum tantùm quod ablatum raſurâ Capillitium ſpiſſitudine quadantenus compenſet, aut ſaltem Caput à frigore externo muniat. Hâc Methodo Cerebrum refrigeratur admodum, & recreatur, ita ut ſenſim calidas

calidas impreſſiones Phreneſin excitantes queat vincere.

Et quæ de Phrenetide hîc dicuntur, de *Comate* etiam huic Febri ſuperveniенti dicta ſunto, in quo ut in dictâ Phrenitide materia Febrilis in Caput ſurſum fertur, ac proinde, ſi linguæ albedinem excipias, nulla adſunt Febris ſigna, at æger Apyrexiâ prorſus frui videtur. In hoc pariter affectu ac in alio, Cathartica, Sudorifera, Veſicatoria atque id genus alia, non tantùm nullo cum fructu, ſed ne quidem ſine maximo periculo uſurpantur; iſtiuſmodi enim evacuationes mortem ſæpius quàm ſymptomatis hujus curationem adſciſcunt. Quamobrem poſt evacuationes generales per venæſectionem & purgationem factas, quantumlibet hoc ſymptoma aſtantes perterre-

terrefaciat, tota res naturæ & tempori committenda eſt. Licet enim ſtupore æger diu laborârit, poſt aliquammultos tamen dies priſtinam ſanitatem recuperabit, modò lecto non perpetim affigatur, ſed de eo eximatur indies, & ſupra grabatum vel etiam lectum veſtitus decumbat. Interim autem abradatur caput, & ſub affectûs finem Vini Canarini cochl. tria vel quatuor bis in die exhibeantur. Sed de hoc fuſiùs egi *in ſectione Quintâ & Capite ſecundo lib. de Morbis Acutis*, ubi de Comate quodam inſigni Febrim Conſtitutionis illius comitante diſſerui.

Quoad Febrem autem haud deterrendus eſt Medicus à faciendis prædictis Evacuationibus, ſi fortè membrorum ſubſultum, vel motum Convulſivum in ægri corpore

corpore perſentiſcat, dum pulſus tangitur; quandoquidem in quibuſdam generis Nervoſi Affectibus tam Venæ-ſectio quàm Purgatio, etiam ſæpiùs repetitæ non tantùm non nocent, ſed & neceſſariò ſunt adhibendæ. Cujus rei experimentum à me factum in medium profero, nempe in quâdam Convulſionis ſpecie quæ *Chorea Sancti Viti* vulgo appellatur; quo morbo haud pauciores quinque laborantes & vidi, & ſanavi ipſemet, & Venæ-ſectionibus, & Purgationibus, per intervalla celebratis. De quo morbi genere cùm & mihi opportunè occurrat, & eorum quæ jam aſſero, veritati ita luculenter aſtipuletur, pauca dicere non gravabor. *Chorea Sancti Viti* Convulſionis eſt ſpecies, quæ ut plurimum pueros puellaſve à decimo ætatis anno,

ad

ad pubertatem uſque invadit; primò ſe prodit claudicatione quadam vel potiùs inſtabilitate alterutrius cruris, quod æger poſt ſe trahit fatuorum more; poſtea in manu ejuſdem lateris cernitur, quam hoc morbo affectus, vel pectori vel alii alicui parti adplicitam, nullo pacto poteſt continere in eodem ſitu vel horæ momento, ſed in alium ſitum, aliumque locum convulſione quadam diſtorquebitur, quicquid æger contrà nitatur. Si vas aliquod potu repletum in manus porrigatur, antequam illud ad os poſſit adducere, mille geſticulationes, Circulatorum inſtar, exhibebit; cùm enim poculum rectâ lineâ ori admovere nequeat, deductâ à ſpaſmo manu, huc illuc aliquamdiu verſat donec tandem forte fortuna illud labris propiùs apponens,

apponens, liquorem derepente in os injicit, atque avidè hausit, tanquam miſellus id tantum ageret ut deditâ operâ ſpectantibus riſum moveret. Cùm Affectus iſte ab humore aliquo in nervos irruente quorum irritatione iſtiuſmodi motus præternaturales producuntur, pendere mihi videretur; Indicationes Curativas primùm ad humores illos tam Venæ-ſectione, quàm Purgatione minuendos, dein ad corroborandum genus Nervoſum omnino dirigendas cenſebam. Quem in finem hâc utor Methodo. Sanguinem ex ægri brachio ad ℥vij. plus vel minus pro ratione ætatis, educi jubeo. Die ſequente vel dimidiam partem, vel quiddam amplius (pro ratione vel ætatis, vel etiam majoris minoriſve corporis ad ſubeundam

undam Catharſin aptitudine) Potionis Purgantis Communis ſuprà deſcriptæ ex *Tamarind. Fol. Senn. &c.* exhibeo. Veſperi hauſtulum ſeq. propino.

℞ *Aq. Ceraſor. Nigr.* ℥j. *Aq. Epilept. Langii* ℥iij. *Theriac. Androm. vet.* ℈j. *Laudani liquid. gutt.* viij. *F. Hauſt.*

Potionem iſtam Catharticam ad tres vices alternis diebus repetendam præſcribo, & Hauſtum Paregoricum iiſdem noctibus. Poſtea ſanguinem rurſus extrahi curo, dein ut ad Catharſin, uti priùs, æger revertatur. Atque ità alternatim ſanguinem mitto, & ſubduco alvum donec ægro vena ter quatérve fuerit inciſa, & poſt ſingulas Venæ-ſectiones, toties fuerit purgatus, quoties vires ferre poſſe viderentur: eo tamen temporis ſpatio inter alternas evacuationes diligenter obſervato,

vato, ut nihil indè periculi ægro immineat. Diebus à Purgatione vacuis, ſequentia præſcribo.

℞ *Conſerv. Abſynth. Rom. & flavedinis Aurantiorum an.* ℥j. *conſerv. Anthos* ℥ß. *Theriac. Androm. veteris,& Nucis Moſchat. condit. an.* ʒiij. *Zinzib. condit.* ʒj. *ſyr. è ſucc. Citri q. ſ. f. Elect. de quo cap. ad magnitud. Nucis Moſchat. manè & horâ quintâ veſpertinâ, ſuperbibendo Vini ſequentis cochl.* v.

℞ *Rad. Pœoniæ, Enul. Campan. Imperator.& Angelicæ an.* ℥j. *fol. Rutæ, Salviæ, Betonicæ, Chamædr. marrubii albi, & ſummitat. Centaur. minor. an. m.* i. *Baccar. juniper.* ʒvj. *Cort. duorum Aurantior. Incidantur & infundantur frigidè in Vini Canarini* ℔vj. *Coletur tantummodò tempore usûs.* ℞ *Aq.*

℞ *Aq. Rutæ* ℥iv. *aq. Epilept. Langii & Bryon. compos.* *an.* ℥j. *syr. Pæoniæ* ℥vj. *m. f. Julap. cap. cochl.* iv. *sing. noctibus cubitum iturus, instillando spir. C. C. gutt.* viij.

Applicetur plantis pedum Emplastrum è Caranná.

Quanto magis convalescit æger, tanto minus pedem ducit, tanto pariter & diutiùs, & constantiùs manum in eodem situ continet, & Scyphum ori magis directâ viâ admovet: quæ certissima sunt indicia quantum profecerit in sanitate redintegrandâ. Ad quam quidem consummatiùs perficiendam, licèt author non sim ut plus ter quatérve ut plurimùm sanguinem emittat æger, attamen Remedia Cathartica & alterantia eousque in usum sunt

revocanda donec rectiſſimè tandem valeat. Et quoniam qui hoc morbo ſemel laboravit, facilè recidivam pati poſſit, è re fore exiſtimo, ut & pertundatur ei vena, & ad dies aliquot purgetur, vel eâ ipsâ tempeſtate anni ſequentis, vel paulò antequam Morbus primò invaſit. Sanè haud multum abeſt quin huic Methodo *Epilepſiam Adultorum* cedere poſſe autumem, modò Remedia præſcripta ætati, eorum ritè adæquentur; tametſi, cùm non niſi perquam rarò hic Morbus mihi occurrerit, non adhuc idem ſum expertus. Sed de hoc obiter.

In Fœminis affectionibus Hyſtericis obnoxiis quandoque accidit, quòd ubi Curatio Evacuationibus dictis commiſſa fuit, Febris poſt Venæſectionem & Purgatione

gationes istiusmodi iteratas etiamnum duret procurratque. In hoc casu Febris, quæ jam urget spirituum commotioni ab evacuationibus excitatæ durationem ejus planè debet, ac proinde jam aliis omnibus posthabitis Indicationes Curativæ, modò signa Peripneumoniæ & inflammationis circa partes vitales absint, ad quietem spiritibus inducendum & eorum orgasmum sedandum omnino sunt dirigendæ. Quem in finem singulis noctibus Paregoricum, quod vigiliis debellandis par sit exhibeatur, atque etiam medicamenta *Hysterica* propriè dicta bis vel ter in die injungantur, qualia sunt pilulæ ex *Galbano, Assâ fœtidâ, Castoreo* & similibus, & Julapia ejusdem indolis in cap. de affect. Hyster. descripta. Insuper ad vires instaurandas &

vapores, quos dicunt, ſupprimendos concedatur ægræ talibus victitare, tam quoad cibum quàm potum, qualia Appetitui maximè conveniunt.

Jam diximus, Febrim hanc tùm anno ultimùm elapſo, tum maximè hoc ipſo qui nunc currit, exacerbationem quandam ſub noctem quotidiè adducere, Paroxyſmo Febris Intermittentis non abſimilem. Quamobrem Medici illi qui uſu didicerant omnes illas Febres, quæ vel minimùm intermittebant (ſæpè etiam quæ nè intermittebant quidem) per illam annorum ſeriem ab *An.* 1677. ad initium *An.* 1685. à Cortice Peruviano certiſſimè fugari, eodem remedio hanc etiam Febrim adoriebantur. Quod quidem licèt judicio Rationis ſuffragante tentarent, non tamen æquè felicitèr illis

illis cessit, atque prioribus istis annis plerumque cesserat. Mihi enim quantùm potui diligenter perquirenti compertum fuit, etiam magnam Corticis quantitatem exhibitam, rarissimè ægrum à morbo liberàsse. Idque ità perrarò, ut quoties restitueretur æger pristinæ sanitati, ego id magis fortunato alicui Morbi eventui, quàm Corticis viribus tribuendum arbitrarer: ità penitus Cortex desciuit ab illâ sanandi vi & certitudine, quâ prædictis illis annis pollebat. Febrim istam intelligo quâcum nobis impræsentiarum res est quæ Quotidianam aliquatenus imitatur. Ubi vero Tertianæ Genuinæ, vel alternis diebus invadentis, Typus reperitur, Cortex Peruvianus perinde hodie atque olim ægris opitulatur. Unde liquidò constat hanc

Febrem ab iſtis Conſtitutionis prioris toto cœlo diſtare. Cùm nè hilum quidem Corticis uſu hic proficiamus; cúmque hæc à Vino & Cardiacis, aliiſque Calidis exaſperetur magis; quibus omnibus cum Corticis uſu olim ſatis conveniebat, quin & cum ipſa Febre.

Porrò notandum eſt, quòd graſſante hâc Febre, per æſtatem omnem, maximè illam anni jam currentis, morbus perſæpe non tam Pathognomonicis Febris ſignis, calore, ſc. inquietudine, &c. quàm *ventris Torminibus*, nunc ſiccis, nunc dejectionibus, ſe oſtendebat. Cùm nihilominus ſub hac larvâ ipſa hujuſce tempeſtatis Febris deliteſceret, in qua exhalationes ſanguinis Inflammatoriæ, non pro more ſolito, in externum corporis habitum protrudebantur, ſed introrſum per Arterias

terias Mesentericas in viscera inferioris ventris, sive Intestina; & nonnunquam etiam per Arteriarum Cœliacarum ramos in Ventriculum deponebantur, quæ quidem exhalationes Vomituritionem excitare solent, præcipuè statim ab ingestione sive potûs sive nutrimenti cujusvis solidioris: Quamvis autem hæc Febris sub dictorum Symptomatum specie ac formâ delitescat, omnino tamen genuinâ illâ Methodo, quam suprà dedimus, expugnanda est, perindè ac si usitatâ hujus Febris facie compareret, idque tam ratione venæ-sectionis, quam repetitæ catharseôs. Nisi quod hîc animadvertendum sit, quod quoties Febris eò usque Ventriculum infestet, ut æger potionem retinere nequeat, *Pilulæ Cochiæ Majores* (quæ ad ℈ij. exhibitæ nun-

quam non per viſcera ſibi exitum parant) loco Potionis leniter purgantis ſubſtitui poſſint. Devorentur verò Pilulæ horâ quartâ Matutinâ, ita ut æger ſuperdormiat. Tum etiam Hypnoticum doſi paulò largiore eſt concedendum, *v. gr. Laudani ſolidi Londinenſis gr.* ij. cum ſimili quantitate *Maſtiches* in duas Pilulas redacta eadem nocte diglutiantur; vel etiam *Laudani liquidi gutt.* 18, vel 20 in ℥j. *Aq. Cinamom. Hordeat.* aut alio quovis Vehiculo generoſiore; quò Ventriculus hujus tum viribus corroboratus, tum minori quantitate non irritatus, ad medicamenti rejectionem minùs inſurgat. At ſi quovis modo Potio purgans, & Diacodium in Ventriculo queant retineri, dictis Pilulis, & Laudano omnino præferantur; cum officio ſuo fungantur,

tur, corpore minùs quàm à Pilulis excalefacto.

Cùm autem de Torminibus Ventris mentionem fecerim, monendi hic mihi ſunt Populares mei, quanto cum periculo, prout frequenti obſervatione didici, *Aquæ Minerales* in Ventris torminibus quibuſlibet, vel Diarrhœâ, vel Vomitione, vel Affectu alio quocunque, quem à Febre oriri vel ſuſpicari poſſimus, præſcribi ſoleant. Quandoquidem in tam ſubtili & ſpirituoſo morbi genere ac Febris extat, ejuſmodi Medicamenta Mineralia ita omnia conturbant, ut loco eorum Symptomatum quæ Febrem ex more uſitato comitantur, Accidentia prorſus anomala adducant; nec quicquam interea ad Febris extirpationem conferant, quod me diu ſæpéque obſervâſſe memini.

Illud

Illud interim omnino obſervandum eſt, utpote quod ad quamplurimos ab Orci faucibus liberandos pertineat, quòd non obſtantibus iis quæ ſupra jam tradidimus, quotieſcunque prædicta ventris Tormina ad *Dyſenteriam* uſque *confirmatam* (in quâ præter iſta Tormina Materia quædam mucoſa unà cum ſanguine per ſedem excernitur) promoventur; hîc mihi periculoſiſſimum eſſe conſtat morbum aggredi protractiore illâ Methodo, quæ evacuandos primùm, dein contemperandos acres iſtos humores eſſe docet (ut de Remediis Aſtringentibus varii generis, & variante formâ intrò aſſumptis, tùm & Clyſteribus nunc abſtergentibus, nunc conſolidantibus ſubinde injectis nihil dicam;) cùm experientiâ didicerim Dyſenteriam

riam & certissimè & celerrimè curari, si missis ambagibus, Fluxus Laudano confestim sistatur. Ita enim atrox & vehemens est hicce morbus, ut, si Dysenteriâ jam confirmatâ adhuc purgare satagas, perquam metuendum sit, ne Dysenteria sumptis inde viribus in præceps lata, ægrum præ incredibili fermento, quocunque te postea verteris, diutius excruciet, vel etiam vitâ spoliet. Advocatus itaque, guttas circa xxij. *Laudani liquidi* in *Aq. Epidemicâ* vel *Aq. Mirabili*, vel aliâ simili protinus exhibeo, bis intra horas 24 repetendas; vel etiam hoc sæpiùs statis intervallis, si nempe Dosis jam præscripta, manè ac serò tantùm usurpata, tam torminibus Ventris, quàm Dejectionibus cruentis, rite compescendis par non fuerit. Dejectionibus

bus paululum incraſſatis, vel jam magis conſiſtentibus (quod primum ſanitatis mox recuperandæ indicium eſt) & fugatis Symptomatis, tutiſſimum arbitror, ut æger aliquantiſper in uſu prædicti Remedii manè & ſerò capiendi perſeveret, guttulis aliquot indies demptis, donec eo ampliùs non fuerit opus. Animadvertendum autem eſt diligenter, quod ægrum ab uſu Paregorici lectulo diutiùs affigendum curo, cùm ſitus quilibet paulo erectior cerebrum facilè conturbet niſi æger ſomnos poſt in lecto ſatis longos captaverit. Diætam quod attinet; ſi æger vino priùs aſſueverat, Canarenſe concedo, probè tamen aquâ dilutum, in qua panis cruſtulum fuerat decoctum; & quam frigidam in hunc uſum in lagenâ aſſervandam jubeo, ut in promptu

ſit

ſit ubi vinum eſt contemperandum. Decoctum Album, è Cornu Cervi uſto in Aquâ fontanâ, hic etiam affatim epotum prodeſt. Pro victu juſculum Hordeaceum, vel è pullorum carnibus elixis; ovum ſine teſtâ coctum, vel aliud quodvis ex Eupeptis in primos dies ſufficiet. Deinceps verò tum ad liquores magis generoſos, tum ad alimentum uberius ſolidiuſq; paulatim aſcendendum, ne ſcilicet nimia vacuitas ſive exinanitio, vel morbum à quo convaluerat, vel alia Symptomata, quæ exinanitio ſolet parere, denuò reducat. Veruntamen hoc eſt adnotandum, quod licet in conſtitutione jam regnante, Laudanum ſolitarium ſuo Marte Dyſenterias ſubjugabat; in iſtis tamen Annis, in quibus Dyſenteriæ Epidemicè graſſantur, & cæteris prælucent morbis,

morbis, non abs re fuerit illas primùm Evacuationes quas in Capite de Dyſenteriâ olim deſcripſi, in uſum revocare.

Et ſicuti in radicatâ illâ Dyſenteriâ modò dictâ, ità etiam in hoc qui ſequitur caſu, fieri non poteſt, ut Curatio Methodo illâ quæ Febri unde primitùs ortum duxit, debetur, illicò poſſit expediri. Verbi gratiâ. Nonnunquam uſu venit ut quis rigore atque horrore corripiatur, calore & frigore per vices alternantibus, quæ ſunt haud mendacia Febris jam imminentis indicia. Derepentè viſcerum torminibus, à materiæ febrilis irruptione ac inſultu graviſſimè diſcruciatur. Æger cùm venam ferire, & alvum repurgare deberet, ad normam ſuprà ſcriptam, ad Medicamenta neſcio quæ calefacientia, tam intrò aſ-

aſſumenda, quàm extrà applicanda ſe confert: eo ſc. animo ut flatus, quos hujus mali fontem eſſe auguratur, his mediis diſcutiat; donec tandem augeſcente dolore & viſceribus diuturniori morâ quaſi impacto, motus Inteſtinorum Periſtalticus quo ex naturæ ordine omnia deorſum propellere debent, inverti occipit, & incluſa omnia ſurſum tendunt, unde æger ſæviſſimo cruciatu torquetur, & provocatur ad Vomitionem, malo jam in *Iliaca Paſſione* deſinente. Hic in Medendi ratione quam Febris quæ hujuſce Symptomatis Cauſa erat Antecedens, ſibi poſtulabat, ulteriùs procedere nequit Medicus, quàm ut ſanguinem ex ægri brachio ſemel extrahendum præcipiat: etenim quot & qualiacunque demum Cathartica propinaveris, ea ſtatim Emetica fieri, atque

atque ita ſurſum inverſum viſcerum motum magis promovere ſolent; cùm utplurimùm vix fortiſſima quidem Medicamenta Purgantia vel minima eorum pars inteſtina permeare valeant, ac ſedem petere. Rebus ſic ſtantibus conſultiſſimum eſſe arbitror brachii venam primùm pertundere; mox interjectâ horâ unâ alterâve, *Clyſterem* aliquem ex iis qui potentiùs operantur injicere; ego *fumum Nicotianæ* ſive *Tabaci*, ex tubulo inverſo, per veſicam majuſculam, in inteſtina validiſſimè inſufflatum, Enema omnium quæ mihi innoteſcunt hactenus efficaciſſimum eſſe duco. Qui etiam poſt moram aliquam reiterari poteſt niſi prior immiſſus, ſoluta alvo, meatus deorſum verſus reſeraverit. Huic autem Remedio Symptomate haud cedente omnino

nino neceſſe eſt ut Catharticum paulò fortius ac δραστικώτερον in uſum veniat, utut difficilè fuerit exinde viam facere. Ut,

℞ *Pil. ex duobus gr. xxxv. Mercurii dulc. ℈j. cum ſ.q. Balſam. Peruv. f. Pil. n. iiij. cap. è cochl. uno Syr. violar.* nullum inſuper liquorem aſſumendo nè minùs retineantur. Sin autem æger hoc Remedium per os rejecerit, hâc methodo procedendum. *Laudani liq. gut. xxv. Aquæ Cinnam. fortis* ʒß *inſtillatæ ſtatim propinentur*; & interjectis aliquot horis idem Paregoricum repetatur. Cùm verò horum uſu vomituritio ac ventris dolores remiſerint, tunc Catharticum priùs dictum iterum exhibeatur. Hoc enim tempore idem ſub Laudani tutelâ aſſumptum retinebitur, ac ſuo tandem defungetur munere. Verùm ſi

Anodynorum virtute ac vi jam penitus infractis, vomituritio ac dolor iterum redierint, Cathartico interim in corpore reſtitante; in hoc caſu, ex dejectionibus per inferiora ſpe omni impræſentiarum abjectâ, ad uſum Paregorici ſuprà deſcripti revertendum, idemq; eouſque repetendum quarta vel ſexta quaque hora donec inteſtinis quies omnimoda inducatur, ac proinde motus eorum naturalis deorſum verſus reſtituatur: quo quidem tempore Cathartícum, quod hactenus ob contrarium inteſtinorum motum in corpore ſiſteretur, jam operationem ſuam per ſedes exeret, quantumlibet ex tam repetito narcoticorum uſu planè contrarium effectum iri videatur. Quod & ipſe dum hæc ſcriberem in Generoſo quodam Ileo ſæviſſimo laborante

borante expertus ſum; cui tamen poſtea ex nimis longâ tam humorum morbum committentium, quàm acrium Catharticorum retentione, *Aphthæ* ſupervenere, ſed quæ ſatis facilè debellarentur uſu Corticis Peruviani ſuprà deſcripto; ut & os ſæpè colluendo cum ſequente *Gargariſmate.*

℞ *Succi Pomorum agreſtium* ℔ß *ſyr. de Rubo Idæo* ℥j *f. Gargariſma.*

At cùm jam ductus iſti pro naturæ lege, denuo pateant, ægro liberum eſt ut ad dies aliquot feriatur à Purgatione, donec ſcilicet tumultus nuper in viſceribus excitatus, omnino reſederit; quod temporis ſpatium humorum calori & acrimoniæ diluendis contemperandiſque ſatis commodè impertiri poteſt. Quo facto Catharſi alternis diebus, ut ſuprà, repetendæ vacare debet, ſi vel mi-

nima adhuc reſtent Febris veſtigia. Sed de hoc ſatis.

Si *Infans* hâc Febre laboret, tum *Hirudines* duæ utrinq; pone aures applicentur.

Dein *Emplaſtrum Epiſpaſticum* poſteriori cervici admoveatur.

Cum Cereviſia qua *Rhabarbarum* fuerit infuſum purgetur.

Si poſt Catharſin Febris intermittere videatur, tum *Julapium* cum *Cort. Peruv.* (in *cap. de Febre Intermittenti*, pro Infantibus deſcriptum) exhibeatur.

Hoc in loco inſuper eſt animadvertendum, quòd licèt *Infantes* huic Febris generi æque cum Adultis obnoxii ſint, ac proinde pari cum illis Methodo curandi, niſi quod pro ratione ætatis, minor ſanguinis quantitas eſt detrahenda, ac Catharſis tum eorum ætatulæ accommodanda, tum etiam fortè rariùs

rariùs celebranda (ſæpe enim & Infantium & Juniorum morbus à primo vel ſecundo ſaltem Cathartico prædominabitur;) nihilominus ſeriò advertendum eſt, an quæ hoc modo tractatur Febris, pro certo hujuſce conſtitutionis fuerit, non verò alterius ſpeciei, quod diligenter perquiri debet in Febribus iis quæ Infantes corripiunt, in omnibus quibuſcunque annorum Conſtitutionibus. Vulgo enim notiſſimum eſt Infantes à doloribus ex dentitione ortis, ſæpiùs in Febres agi, quæ haud ità facilè ab alterius generis Febribus internoſcuntur. In harum ego Curatione diu multúmque angebar, nec niſi nuperis his annis, certò mihi perſuadere potui quemlibet ex illis qui meæ curæ concrediti ad ſanitatem reſtituti fuerunt, tàm Arte quàm Caſu con-

valuiſſe, donec tandem de felici ſucceſſu Remedii haud ità celebris, imò ob tritum ejus uſum planè contempti, frequenter admonitus, illud ipſe quoque præſcriberem; quod etiamnum præ cæteris quæ mihi innoteſcunt medicamentis optimè votis hîc reſpondet. Ejuſmodi verùm eſt Guttæ duæ, tres, vel quatuor *ſpiritus C. C.* pro ratione ætatis, in cochleari uno vel altero Aq. Ceraſor. nigr. vel Julapii alterius appropriati, exhibeantur quartâ quaque horâ ad vices quatuor, vel ſex.

Eſt & Symptoma aliud Infantibus permoleſtum longè diverſum & à Febribus variarum Annorum Conſtitutionum, & ab illâ proximè memoratâ. Eſt verò *Hecticæ ſpecies* Infantes diu affligens, quâ infeſtati ſine inſigni aliquo calore languent, cum appetitus

petitûs dejectione; & tam artus quàm corporis truncus ubique emaciantur. Simpliciſſima quâ hîc utor methodo, talis eſt. *Rhei* electi taleolatim inciſi ℥ij in lagenam vitream duarum librarum Cereviſiæ tenuis capacem, ſubere mox probè obturandam, immitti curo, (vel in alio quolibet liquore quo pro potu ordinario uti ſolet infans;) quam Cereviſiam ita medicatam Infanti tam noctu quàm interdiu, & cum & ſine cibo propinandam injungo. Epoto hoc liquore, duas alias libras Rhabarbaro eidem ſuperaffundi jubeo; quibus pariter exhauſtis, alias adhuc duas pro tertiâ vice ſubſtituo; quo facto & Rheum vires ſuas amittit, & Infans morbo utplurimum liberatur. Ne tamen Cereviſia primùm affuſa Rhei vi cathartica ſaturatiùs im-

pregnata, juſto vehementiùs alvum cieat, cautiùs agimus, ſi librâ unâ epotâ alteram ſtatim adjiciamus: poſt verò, recentem Cereviſiam non affundemus, niſi exhauſtâ eâ omni quæ priùs fuerat lagenæ incluſa.

Sed ut ad Febrem de quâ nunc agimus, Conſtitutionis ſcilicet jam currentis, revertamur. Hoc ſedulò obſervandum eſt, quòd in hoc Febris genere (perinde ac in Rheumatiſmo & aliis morbis quamplurimis, quorum curatio ſolis evacuationibus abſolvitur) ſi dictis evacuationibus pertinaciter inſiſtamus, uſque dum Symptomata omnia prorſus ablegaverimus, ſæpius ægro non niſi Morte medebimur. Neque enim ità inſolens eſt, ut Symptomata quædam leviora, & quaſi effœtæ Febris Reliquiæ aliquantiſper etiam

tiam expirante jam morbo, perdurent ; à quibus tamen nullum ægro recidivæ periculum eſt, quæque ſua ſponte pari paſſu quo ſanitas redit, abſcedent. Quid quod jam recitata Symptomata haud rarò nihil aliud ſunt quàm reiteratarum evacuationum, quibus Medicus morbi curationem tentavit, vera progenies ; ſi huic ſaltem addamus in cauſæ partem, exinanitionem illam quam ægri à conſuetis cibis potuque abſtinentia ſuperinduxit : quæ omnia cùm in corpora jam à morbis infirmata & pænè confecta vim fecerint, *Vapores*, quos dicunt, haud aliter elevantur quàm in fœminis, atque eandem planè ob rationem, ob debilitatum ſc. & quaſi diſjectum fractúmq; Spirituum Animalium Syſtema. Quapropter poſt factas, quæ tollendo morbo ſufficere

ſufficere queant, evacuationes, Prudentis Medici eſt ab importunâ earundem ordinatione ſibi temperare, & pauliſper attendere quid *Tempus*, Medicorum ſæpe Feliciſſimus Optimúſque, ad leviculorum iſtorum Symptomatum depulſionem conferre poſſit; quæ quidem ſæpenumero, prout multoties repetitâ obſervatione comperi, à Paregorico duabus vel tribus noctibus aſſumpto, ſine alio quovis appartu, ſub morbi hujuſmodi exitu devincuntur.

Methodus jam laudata cæteris quas expertus ſum omnibus, in hujuſce Febris curatione facilè antecellit. Si quando verò Febrim non prorſus tollat, id ſaltem agit ut intermittere cogatur; ac proinde *Peruviano Cortici*, qui hîc nunquam non triumphat, conficiendum tradit. Cùm autem

tem Catharsis istic imperata Curationi hujus Febris obesse nonnullis fortè videatur, pro comperto affirmo, nihil ità certo atque ità potenter ægrum refrigerare atque Catharsin, post venæsectionem (quæ ubique præmittenda est) celebratam. Tametsi enim Medicamentum Purgans eo ipso quo sumitur die, atque adeò inter operandum majorem impræsentiarum & in sanguine & in reliquis humoribus, quàm qui ante fuit, tumultum excitet, & proinde Febrim intendat ; id tamen noxæ emolumento mox inde subsecuturo plus satis pensatur. Testatur enim experientia, Catharsin, modò post eductum sanguinem tentetur, quibuslibet aliis remediis felicius certiúsque Febrem perdomare ; tum quatenus fœdam illam Humorum illuviem

è cor-

è corpore exigat, à quibus ut à causâ antecedente Febris accendebatur, vel ſi non antea peccabant ii, jam ſaltem concalefacti, & à Febris ardore quaſi cocti & conſtipati, ad ejuſdem moram diuturniorem multùm faciunt; tum etiam quatenus Anodyno viam ſternit, quod tutius longè certiuſque officio ſuo fungitur, quàm ſi humores peccantes, qui Paregorici vires aliter potuiſſent infringere, purgatione non fuerint eliminati.

At è contra ſicuti Methodus illa quæ materiam Febrilem per poros cutis eliminare ſatagit, minus habet certitudinis, ita plus habet & faſtidii, & moræ, utpote quâ morbus ſæpius ad ſeptimanas aliquot producitur. Cùm æger hoc modo primùm in ipſo ſepulchri margine (ſi forte Libitinam

tinam evitet tandem) conſtituatur; & per longum illum Febris decurſum, denſo Remediorum agmine infeſtetur, quibus ea expugnantur ſymptomata quæ imperita morbi tractatio advexit; dum Regimine & Medicamentis calidiſſimis tentatur Curatio ejuſmodi affectus, qui pro genio ſuo, utraque horum frigidiſſima omnino depoſcit. Atque ità dum maleſani homines Artis falsò dictæ regulis ſe mancipant, etiam ſpreto ſenſuum illis reclamantium judicio, morbum ex ſua natura brevem facilémque in diuturnum,& difficilem eruditè convertunt, omnia tumultu & metu conturbantes, & fluctus, quod aiunt, excitantes in ſimpulo. Quo facto non iis magis opus erat, quàm eſt Nauclero, ut dum in mari libero navim poſſit agere,

eandem

eandem inter cautes & brevia inſerat; unde licèt majoris peritæ gubernationis famæ comparandæ opportunitatem nanciſcatur, ſervato in tantâ deſperatione navigio, viri Prudentis ſaltem nomen amittet.

Has itaque ob cauſas, & prudenti, utì ſpero, fiduciâ affirmare lubet, quòd dicta Methodus curationis per Venæ-ſectionem & Purgationem expediendæ, plus aliâ quâvis præſtabit in Febribus quamplurimarum ſpecierum expugnandis. Licèt enim Diaphoreſis, proprie loquendo, naturæ ipſius ſit Methodus, qua materiam febrilem foras protrudit, & præ cæteris maximè genuina ſit, & accommodatiſſima, quoties natura ſuo relicta arbitrio dictam materiam primùm digerat, dein ritè coctam per corporis habitum blandè

blandè expellat, (quem felicem Naturæ eventum Febres per ſudores abigentis cùm Medici Practici ſæpe animadvertiſſent, hinc anſam arripiebant Δογματικώτεροι fidenter ſtatuendi, Febres univerſas hac tantùm Methodo, non verò aliâ quavis, profligare poſſe ac debere ;) Quo tamen dato & conceſſo, Ars nihilominus, quantumcunque Naturæ imitationem præ ſe ferat, id ſaltem ſibi privilegii arrogare nequit, ut Febribus per ſudores certò exigendis par ſit. Primò enim neſcit Ars quo pacto materia peccans ad expulſionem ſubeundam rite præparanda ſit ; nec ſi hoc ſciat, certa ulla habet indicia, quibus de hujuſmodi debitâ præparatione poſſit moneri ; unde etiam & tempus ciendo ſudori opportuniſſimum ignorari neceſſe eſt. Temerariam

merariam verò ſudoris, nondum peractâ Coctione, provocationem, longè periculoſiſſimam eſſe, nemo opinor niſi pertinax negaverit; cùm materiam crudam in Cerebrum impingens, oleum camino addat. Atque, prout aliàs etiam innui, ſaluberrimum illud Hippocratis Monitum, *Cocta non Cruda ſunt Medicanda*, non tam Catharſin, quàm Diaphoreſin ex Arte ſollicitandam ſpectare videtur. Etenim neminem in ægris tractandis vel mediocriter verſatum fugere poteſt, quàm multi indies malè multentur à Vetulis & imperitis Medicaſtris, præpoſtero hoc Sudorificorum abuſu: his enim more receptum eſt, ut ſiquis de rigore, & capitis atque oſſium dolore (quæ utplurimum Febris mox invaſuræ præludia ſunt) conqueratur, extemplo illum

lam lecto adjudicant, & sudoribus quoquo modo extorquendis toti incumbunt. A quo importuno molimine tantum abest ut præcaveatur Febris, quæ fortè vel sua sponte, vel eductis aliquot sanguinis Unciis potuerat evanescere, ut è contra magis accensa vehementiùs exardescat, & in morbum jam radicatum confirmatúmque abeat. Illud insuper (ut Vetulas jam missas faciamus) notissimum est, quòd sicut sudores isti qui Febre primùm ingruente spontanei erumpunt Symptomatici omnino sunt, nullatenus verò Critici; ità etiam qui primis Febris diebus Diaphoreticorum vi exprimuntur, nihil magis ad morbi curationem plerumque conferunt quàm solent alteri illi Symtomatici ità præmaturè suâ sponte manantes, hoc

eſt ut plurimùm, nè hilum quidem. Deinde verò ſicut ignorat Ars opportunitatem illam temporis quâ ſudores eliciendi fuerint, ità pariter neſcia eſt quamdiu in iiſdem ſollicitandis perſeverandum ſit. Quod ſi Diaphoreſis ultra debitum tempus, quo ſc. materia morbum committens penitus fuerit exacta, protrahatur; humidarum iſtarum particularum, quibus ſanguis diluendus contemperandúſque erat, abſumptio, febris tum moræ diuturniori, tum incremento miniſtrabit. Conſtat itaque quàm in lubrico res hîc vertatur; cùm è contra penes Medicum ſit alteram illam methodum quâ materia febrilis per Phlebotomiam & Catharſin eliminantur, pro arbitrio ſuo moderari. Adde quòd hoc etiam nomine hæc illi alteri anteponenda

da eſt, quòd ſcilicet ſi forte Medicus propoſitum ſibi ſcopum non attigerit in ſanando ægro, ſaltem eundem in nullum diſcrimen adducit, quod in Diaphoreticorum uſu contingit, niſi convaleſcat. Etenim vel calor lectulo jugiter incluſi, cui præter ſolitum morem aliquandiu ſe addixit, (ut Cardiaca quæ in hac Medendi ratione locum ſemper obtinent, omittamus) naturæ œconomiam confundit, & convulſivos artuum motus, aliáque Symptomata prorſus Anomala adfert. Quæ ſane ideo delineari non poſſunt, quia ſub morbi Hiſtoriam non cadunt (quod in Symptomatis pleriſque ad quemlibet morbum ſpectantibus uſu venit) ſed à ſuperaddito tumultu & confuſione oriuntur, quibus ſæpe opprimitur natura, quoties

curationem Morbi hâc Methodo aggredimur. Quæ quidem omnia vulgò Malignitati neſcio cui ſolent imputari.

Cujus de *Malignitate* (ſive Notionem, ſive Verbum dixeris) opinionis inventio humano generi longè ipsâ *Pyrii Pulveris* inventione lethalior fuit. Cùm enim eæ Febres præſertim Malignæ dicantur in quibus intenſioris præ cæteris Inflammationis gradus conſpicitur, hinc Medici ſe ad uſum Cardiacorum, & Alexipharmacorum neſcio quorum contulerunt, quo ſcilicet per cutis poros expellant quod ſomniant *Venenum* (hoc enim eſt dicendum, niſi malint verbis ludere, quàm illud quod poteſt intelligi, ſeriò proponere ;) ex quo factum eſt ut Regimen calidiſſimum Methodúmque huic parem iis morbis

bis adaptaverint, quæ frigidiſſima tum Remedia, tum Regimen præ cæteris ſibi poſtulabant. Quod quidem ſatis arguitur tum in Variolarum, qui ex calidiſſimis in rerum naturâ Affectibus eſt, tum in Febrium aliarum curatione. In quem errorem forte inciderunt ex conſpectu Petechiarum, Macularum purpurearum, & cæterorum id genus φαινομένων. Quæ tamen omnia in pleriſque ſubjectis, Inflammationi, ægri ſanguini jamdiù plus ſatis à Febre accenſo ſuperinductæ, omnino debentur. Utpote quæ rarò ſponte ſuâ efflorescunt, præterquam ſub adventu Peſtis ipſius, atque in initio invaſionis iſtarum Variolarum Confluentium quæ ſummæ Inflammationis participes ſunt. In hoc enim Morbi genere Maculæ liventes in variis corporis

partibus unà cum Puſtulis primùm erumpentibus, comparent; atque æger eodem tempore ſanguinis excretione vel per meatus urinarios, vel cum Tuſſi per Pulmones, fatigabitur; cùm ità validâ exagitatione, atque orgaſmo ab inflammatione orto, ſanguis ferociat, ut diffractis jam repagulis, in cavitates corporis præceps ruat. Et licèt Maculæ iſtæ purpureæ in hac Febre non à tam intenſo ſanguinis calore, qualis is eſt qui iſtiuſmodi Hæmorrhagias excitat, ortum ducant; ab eadem nihilominus inflammatione ſed gradu remiſſiori producuntur; & quoties iſta ſanguinis excretio non accedit, Refrigeranti regimini facilè cedunt. Quod ſi Malignitatis præſentiam non tantùm è Maculis Purpureis colligunt, ſed etiam ex

eo

eo quòd obſervaverint, Febris Symptomata ſubinde fuiſſe mitiora quàm quæ ejus naturæ competere viderentur, ægrum tamen magis viribus occiſum fuiſſe, quàm pro ratione temporis à quo cœpit ægrotare; Reſpondeo omnia hæc exinde tantùm procedere, quòd Natura à primo morbi impetu quaſi oppreſſa, devictáque, non ſatis valida eſt, ut Symptomata regularia & magnitudini morbi conſona exerat, omnia verò phænomena prorſus ſunt anomala. Etenim perturbatâ Oeconomiâ animali & quaſi disjectâ, Febris exinde deprimitur, quæ obtinente genuino naturæ ductu, vigere ſolet. Cujus rei experimentum haud vulgare occurriſſe mihi memini multis abhinc annis, in Juvene quodam ad quem accerſebar. Quamvis enim fermè

animum agere videretur ille, calor tamen in externis corporis partibus ità ad tactum ſentiebatur temperatus, ut fidem mihi derogarent adſtantes amici, quoties aſſerebam eum Febre laborare, quæ ob ſanguinis oppreſſionem (cujus mole, exitu negato, quaſi ſtrangularetur) ſe explicare & oſtendere palam nequibat: quod ſi venam inciderent, Febrem illicò ſatis violentam ſtatim animadverterent. Apertâ venâ, & ſanguine paulo copioſiùs educto emicuit Febris, quâ vehementiorem mihi nondum videre contigit; quæ non niſi tertiæ quartæve demum Phlebotomiæ ceſſit.

Quod ſi Rationes à me allatæ tanti non ſint, ut certò ac neceſſariò evincant rem ità ſe habere atque ego ſtatui; attamen ſi ſuffragante experientiâ deprehendero

hendero hancce Febrim evacuationibus per Diaphoreſin factis haud libenter cedere, habeo quod quæro. Neque enim cujuſlibet demum Ratiocinatio, ſed potius Experientia docere poterit, quænam Febrium ſpecies Diaphoreticis, quænam verò aliuſmodi evacuationibus ſanari poſſint ac debeant. Et profectò nemo ſapiens cui tam hominum quàm rerum natura ſatis eſt perſpecta, in iis quæ meræ ſpeculationes ſunt, nullo autem certo experimento determinari queunt, in cujuſvis Mortalis verba, quantuſcunque is demum fuerit, facilè juraverit: cùm idem animadvertiſſe debeat, *Momenta Rationis* ità prorſus varia, itáque ſubtilia eſſe, ut cùm aliquis Theoriam quamlibet propoſuerit, ità validis rationibus ſuffultam, ut adſtantium, quotquot ſunt, omnium

nium assensum extorqueat; hunc mox alius insignioribus fortè naturæ dotibus præditus, excipit, qui sententiam istam, quæ ità pulchrè stabilita videbatur, convellit, & firmiori Argumentorum vi, nihil illud esse aliud quàm Cerebri commentum, cujus nulla prorsus in naturâ vestigia reperiuntur, palam ostendit. Cujus jam loco is novam quandam substituit Hypothesin, majori adhuc verisimilitudinis specie innixam, & magis affabrè concinnatam; quod tamen posterius Figmentum, pari cum superiori illo fato fungetur, quoties Tertius aliquis se objecerit, qui Secundum istum tantum ingenio vincat, quantum ille sibi præcedentem devicerat. Atque hoc iterabitur toties quoties, donec tandem ad illum perventum fuerit, quem *ultima humani*

mani ingenii potentia consummaverit. Quàm verò difficile sit hunc hominem investigare & à cæteris dignoscere, statim sentiet, quisquis non usque adeò desipit, ut hanc sibi laudem delirus arroget. Quinimo, cùm jure merito suspicari liceat, esse naturas in Orbibus illustrioribus, per Universi expansum hinc illinc sparsis, pene infinitas, quæ præcellentiori longè intellectûs vi pollent quàm nos homunciones; haud satis scimus, annon vel totum hominum genus Cerebrum, cogitationum officinam, habeant à Natura ità efformatum, ut non tam quid sit absolutè verum, quàm quid maximè conveniens, ac suis Naturis accommodum, excogitare queant. Atque hæc iis qui in Medicina faciendâ potiùs speculationibus vanis, quàm experientiæ solido

ſolido ſenſuum teſtimonio innixæ, fidem adhibent, dicta ſunto.

Quod ſiquis hîc regerat, An non igitur de facto experimur hanc Febrem Methodo huic quam tradis, prorſus contrariâ perſæpe fugari? Reſpondeo toto, quod aiunt, Cœlo diſtare Curationem Morbi eâ Methodo cui ſola ægri nonnunquam ad ſanitatem reſtitutio adſtipulatur; & ejuſdem Curationem, iſtâ Praxeos Methodo, cui & frequentior ægri reſtitutio, atque etiam Phænomena practica omnia quæ in eodem curando incidunt, pariter aſtipulantur. Exempli gratiâ: in Variolis, Multi ex iis qui diro calidorum & regiminis & remediorum uſu cruciantur, tamen convaleſcent; ex adverſo autem, & iis pariter feliciter cedet, quorum Curatio methodo planè contra-

riâ

riâ tentatur. Jam quo pacto litem hanc finiemus, Quænam Methodus est præferenda? Hoc planè modo certissimè dijudicabimus. Nempe si in illo regimine priori exploratum habuero, me quanto magis ægrum excalefacio, tanto magis Febrem, Inquietudinem, Delirium cæteraque Symptomata intendere ac promovere; è contra verò deprehendero, eundem, ubi moderatè refrigeretur, tanto sedatiori temperamento esse, tantóque minùs tam à Febre quàm ab aliis Symptomatis vexari. Addo quod servatâ debitâ illâ carnis musculosæ temperie, quæ pustularum tum augmento tum maturationi maximè competit; & grandiores sunt pustulæ & liberaliùs implentur, quàm si æger nimio suffocaretur calore. Posito hoc utroque

casu,

caſu, ſatis manifeſtum eſſe arbitror quam potius Praxeos Methodum ſequi debeamus. Pariter in illâ, de qua nunc agimus, Febre, ſi comperiar ægrum quo magis calefit, eo magis non tantùm Phreneſi, Maculis Purpureis, Petechiis, *&c.* obnoxium eſſe; ſed & Febrim inſuper ſymptomatis omnium generum irregularibus & Anomalis exinde ſtipari. E contra verò ſi alium ægrum eâ quam jam proponimus Methodo tractatum ab his ſymptomatis prorſus liberum obſervaverim, ratio dictat poſteriorem hunc Praxeos modum, longè alteri præſtare, tametſi uterque æger ità diverſimodè curati ad ſanitatem revertantur. Quod ſi plures hâc viâ quàm aliâ iſtâ mortem effugiant, eò facilius ſolvitur Controverſiæ nodus; quâ de re non eſt mea-

rum

rum partium judicium ferre, ne mihi & meis plus æquo faveam.

Atque hæc de hac Febris specie. Quousque illa durabit non hariolor. Neque satis scio annon sit initium aliquod spirituosius ac subtile, & quasi primordium *Febris* istius *Depuratoriæ* jam antiquatæ, quam insecuta est immanissima illa Pestis. Sunt profectò Phænomena quædam quæ me ut hoc credam, quadantenus inducunt, quandoquidem non tantùm Febres Intermittentes propriè dictæ, præsertim *Quartanæ*, hic illic sparsæ adhuc restant; verùm etiam nonnullæ ex his Febribus Continuis subinde in Intermittentium castra, maximè Autumno jam pendente, commigrant. Ut jam taceam Exacerbationes in hac Febre suprà memoratas, eorum

rum Paroxyſmorum qui Febres Intermittentes comitantur, genium aliquo ſaltem modo referre. Tum etiam quod hoc morbo laborantes ad Vomitionem ſatis ſunt propenſi. Quâ de re tamen nihil prorſus pro comperto venditare animus mihi eſt, quoniam non jam mihi ſuccurrit, qua facie Febris Depuratoria ſe primùm extulit; prout libro de Morbis Acutis, Sect. I. Cap. III. his verbis ſubindico. *Quanto autem jam tempore prædicta Febris continua invaluerat dicendo non ſum, quum mihi hactenus ſatis fuerat ad generalia Febrium Symptomata attendere; utpote qui nondum vel juxta varias Annorum craſes, aut ejuſdem Anni varia tempora eaſdem diſtingui poſſe animadverteram.*

De

De Febre Putridâ Variolis Confluentibus ſuperveniente.

CUM vel ætas jam provecti-or & in occaſum ruens, vel adverſa quacum jamdiu conflictor Valetudo, opportunum fortè ſpatium poſthac non conceſſerit, quo nuperas aliquot obſervationes à me (tametſi nimis ſerò in vitâ meâ) factas, circa *Febrem Secundariam* Variolis Confluentibus ſupervenientem, in publicum edam ; veniam dabit Lector, opinor, ſi paucula quædam de hoc Affectu, quantumvis à morbo quem ſuperiùs tractavimus ſatìs abhorrente, pergam ſubnectere.

Jamdiu aliàs demonſtravi quantum interſit inter variolas generis

ris Distincti, & Confluentis : in hoc scilicet quòd qui *Distincto* genere laborat, vix opis medicæ indigus, sponte suâ, & naturæ vi convalescet ; nisi fortè ab initio Diaphoresi in lectulo continuò indulserit. Namque, uti pridem alibi adnotavi, qui *Discretis Variolis* laborat æger, cùm satis promptè sudoribus diffluat, ac sibi omnia bona promittat, si morbi, ut sperat, virus per cutis poros hoc pacto amandaverit ; diligenter ideò huic methodo insistit, tum remediis Cardiacis intrò assumptis, tum regimine calidiore, ut par est, adhibito ; (atque hæc eò facit lubentiùs, quòd tum ab hac Methodo in principio sua melius videatur habere, tum etiam ad malè fundatam Adstantium opinionem propiùs accedat :)

Tandem

Tandem verò eliminatis per ἀναφόρησιν particulis istis, quæ ad pustularum elevationem, atque intumescentiam faciei debuerant facere, die *Octavo* quæ turgescere, & per interstitia pustulis interjecta inflammari debuerat facies, flaccida è contra reperitur, & albescunt interstitia, licèt interim rubescant pustulæ atque deventur, etiam post ægri mortem. Qui ad hunc usque diem nullo negotio manaverat sudor, jam subitò suâque sponte evanescit, neque remediis ullis Cardiacis, vel etiam calidissimis, revocari potest. Æger interim Phrenitide corripitur, anxietate, jactatione, ægritudine vehementibus; Urinam parcè reddit, ac frequenter; ac tandem pauciſſimarum horarum spatio amicorum spem

fallit, & ad plures migrat. Quando idem ille ſine ullo vitæ periculo à morbo convaluiſſet, ſi naturæ rem committens, nulli ſe prorſus regimini ſubjeciſſet.

At in *Variolarum Confluentium* genere longè aliter ſe res habet: Licèt enim hæ (niſi ſanguinis ſive per Pulmones, ſive per meatus Urinarios excretio primis diebus accedat) nec adſtantes admodum perterrefaciant, nec ægrum in diſcrimen aliquod vitæ adducant ad primos morbi dies; poſtea tamen, iſtis diebus, ſub morbi exitu, quibus ægrum maximè periclitari jam olim monui, ità derepentè ad incitas redigitur æger ut an Vita, an Mors inſequatur, pariter incertum ſit. In horum numero *Undecimum* pono (ſi à primo morbi inſultu compu-

computes) ſc. in minimè crudo, at maximè vulgari Confluentium genere ; *Decimum quartum* in crudiore adhuc ; *Decimum Septimum* verò in omnium, quæ paſſim obviæ ſunt,genere crudiſſimo. Tametſi æger nonnunquam ſed rariùs, non ante *Diem Viceſimum primum* fato defungatur, puſtulis uſque ad id tempus ità incruſtatis exſiccatíſque, & in carnes quaſi impactis, maximè in ipſa facie, ut ad ſeparationem nullâ arte queant perduci. At verò Undecimo die æger, utplurimum primùm periclitari videtur, Febre atrociore, inquietudine, aliíſque ſymptomatis unà invadentibus, quæ mortem in propinquo eſſe denunciant ; à quâ æger, niſi Ars medica interceſſerit, plerumque opprimitur.

Quod si hoc die non succumbat morbo, utrique illi posteriores, quos indicavimus, adhuc metuendi restant. Quinimo per spatium illud omne quod inter Undecimum & Decimum Septimum interjacet, appetente vesperâ, molestissimo inquietudinis quasi paroxysmo quotidiè vexatur; & mors quasi vi, & armis protelatur. Porrò ostendi hanc causam esse majoris minorisve, in his Variolarum generibus, periculi ægroto impendentis, quòd scilicet in *genere Discreto* cùm Phlegmonæ sive tumores cum inflammatione (cujusmodi sunt pustulæ omnes ubi primùm elevantur) pauciores extiterint, ac proinde non nisi exigua Puris quantitas in sanguinem per Circulationis leges foret regerenda, ubi illa jam

jam cœperint matureſcere; nullus ex hac parte metus eſt nè Febris nimiùm inſurgat, cùm Natura impreſſionibus in ſanguinem factis à tantillo Puris, cohibendis facilè par ſit. Cùm verò in *genere Confluentium*, ubi corpus ferè univerſum his Phlegmonis protegitur, quæ poſtmodum in Abſceſſulos totidem faceſſunt, tanta Puris vis, diebus præfatis (in quibus Puſtulæ, duce Naturâ, ἀκμὴν ſuam, vel debitam maturitatem ut plurimum obtinent) per venas in ſanguinem reducitur; tanta item halituum putridorum copia ab omni corporis jam quaſi ſuppurati undique ſuperficie, in ſanguinem ſubrepit, ut Febris ex hac occaſione excitata, naturæ vires penitus proſternat: atque ita extinguitur

tandem æger, partim à Febre, partim à Veneno quod ſanguinis maſſam infecerat, jugulatus. Quapropter quando ægri incolumitas uſque adeo à Variolarum paucitate, periculum verò è contra ab earundem auctiori numero pendeat; dictat ratio, vel etiam ſenſus omnibus communis, periti Medici eſſe ità non materiam Varioloſam, ſub principio morbi, Regimine & Cardiacis calidioribus vehementer propellere (unde nimia fit Aſſimilatio materiæ Morbificæ in ſanguine contentæ, totáque corporis ſubſtantia quaſi in fomitem morbi faceſſit,) ut omnem potius operam in reprimendâ tam enormi & ſubtili Inflammatione collocare debeat. Nempe educto ante omnia è brachii venis ſanguine,

ſi

ſi vel levis fuerit ſuſpicio (ſive à florente ægri ætate, ſive ex eo quòd ſanguinem liquoribus Generoſis accenderit, ſive quòd vehementiores dolores in aliqua corporis parte fuerit perpeſſus, ſive denique ab immani Vomitione) Variolas jamjam exituras ad Confluentium ſpeciem referendas; poſtea verò propinato *Emetico*, ad eundem ſcopum collimabit. Cùm verò nihil æquè ægrum percalefaciat, nec proinde nimis copioſam materiæ Varioloſæ aſſimilationem æquè promoveat, atque ægri jugis in lecto decubitus; ego illum ab uſu lectuli interdiu ſemper arceo uſque ad *Sextam diem* à primâ morbi invaſione, ſive ab eruptione puſtularum *Quartam*, quo tempore omne puſtularum agmen

men jam in conſpectu eſt. Poſthac eundem lectulo committo uſque ad morbi finem: at non pluribus denſioribúſve ſtragulis co-opertum, aut luculentiori in cubiculo foco illum uti ſino, quàm quibus ſanus cùm eſſet ſolebat uti. Interim Cereviſiæ tenuioris aliorúmque liquorum Refrigerantium qui ægro ſunt acceptiſſimi, uſum liberalem concedo. Quandoquidem verò non obſtante vel temperatiſſimo regimine, æger nihilominus in calores, delíria, & moleſtas inquietudines frequenter incidet; *Hypnoticum* præſcribo ſingulis noctibus, ſed paulò temporiùs quàm pro recepto more, ſumendum; quoniam in hoc morbo quaſi Paroxyſmus quidam, ſive exacerbatio caloris & inquietudinis quotidie

tidie ſub veſperam ferè reperitur. Quæ hîc traditur Methodus & ad præcavendum juſto uberiorem Variolarum proventum, (unde maximum ægro periculum intentatur, ut ſuprà docui,) & ad conciliandum tum incrementum Puſtulis, ubi jam omnes exierint, tum debitam poſtea maturationem, accommodatiſſima eſt.

Attamen (quod ſanè dolendum eſt, cùm florentiſſima hominum ætas hâc ferè ſtrage deleatur) tum his quæ præcepimus, tum aliis omnibus quæ hactenus invenit Ars Medica præſidiis nihil proficientibus; ſæpenumerò æger, licèt uſque eò non admodum periclitetur, tamen vel *Undecimo*, quod uſu venit die, vel alio aliquo iſtorum quos variis ſpecie-

ſpeciebus Variolarum Confluentium ceu *magis fatales* aſſignavi, vehemente Febre corripitur, unà cum ſuffocatione & jactatione inquietiſſimâ, & de tanta ſpe decidens ſubitò moritur, attonitis & ſtupentibus amicis, qui ad hoc uſque punctum ægro bene ominabantur. In frangendo improviſo hoc morbi impetu, cùm priùs is omnia fecerit quibus præcaveri potuerat, maximoperè deſudabit Medicus. Quem in finem ſeriò perpendendum eſt, Febrem illam adventitiam, quæ Undecimo die Variolis Confluentibus laborantes adoritur, morbum eſſe tam ab ipſis Variolis, quàm ab iſtâ Febre quæ vel earum eruptionem præcedit, vel primis nonnunquam diebus à Phlegmonarum inflammatione gignitur, pror-

prorſus diverſum. Nihil enim eſt aliud quàm *Febris Putrida*, propriè dicta, particulis putreſcentibus, & à Puſtulis jam adeptis maturitatem ſuam inquinatis, in ſanguinem, uti dixi, reſorptis ortum debens, quarum noxiâ & naturæ inimicâ qualitate æger eodem tempore, & peſſimâ Febre, & Veneno laceſſitur. Quamobrem ea ſola in remediis huic malo cedere poſſe Prudens quiſpiam exiſtimaverit, quæ ad retundendam Secundariam hanc Febrem, quam Putridam appello, maximè faciunt. Id verò nihil efficaciùs præſtat quàm copioſa ſanguinis eductio, quo pacto vitiatæ illæ particulæ quæ morbi ſunt fomes, confeſtim è ſanguine exulant. Neque huic Praxi, ſi quid ego judico, Variolæ in

quo

quo jam ſunt ſtatu, vel minimum intercedunt: Jam enim puſtulæ nullo modo introrſum agi poſſunt; adeò ut ſi æger hoc morbi tempore Fatis cederet & cadaver in terram frigidam exponeretur, attamen Puſtulæ jam in duritiem incruſtatæ, nec intra cutim ſe recipere, nec minimam molis ſuæ partem amittere poterint. Nec ſanè cum Variolis jam nobis res eſt, ſed cum alio prorſus morbo, nempe *Febre Putridâ*. Has ob cauſas ſequente Methodo, à quo poſtremas de Variolis obſervationes in publicum edidi mihi compertâ, feliciter uſus ſum; quam ſi omittas nec aliam video, nec conjecturâ aſſequi poſſum quo pacto æger ità certò queat liberari. Cùm itaque ad has incitas redactus fuerit æger, & ex inuſitatâ

tatâ ſymptomatum immanitate, ſtatim animam acturus videatur, niſi quis θεὸς ἀπὸ μηχανῆς præſentiſſimam opem adferat; in hoc inquam caſu, ſive undecimus jam dies illuceſcat, ſive alius quis iſto poſterior, ſanguinis ℥x vel xij ex eo brachio in quo puſtulæ rariores ſitu majorem feriendæ venæ commoditatem fecerint, quamprimùm ſunt mittendæ. Quamvis enim Paregorica, vel lectuli interdiu abdicatio primis morbi diebus, etiam omiſsâ venæ-ſectione, Orgaſmo vel Paroxyſmo, cum nocte utplurimum ingruenti, debellando queant ſufficere; attamen per hos dies Febris Secundariæ, nulli alteri adminiculo ſecurè fiditur niſi copioſæ ſanguinis detractioni, qua ſolâ orgaſmus per id temporis deſæviens

ens tutò ſedatur. Veſperi Anodynum, utì priùs, largâ doſi exhibendum eſt (ad quod jam tanquam ad ſacram Anchoram confugimus;) atque ità deinceps tàm manè quàm ſerò, alicubi etiam & hoc ſæpiùs. Eſt enim diligenter obſervandum, quòd in quibuſdàm Orgaſmus ità ſupra modum efferatur, ut etiam prælarga Paregorici doſis ejuſdem impetum uſque ad 12 horarum ſpatium ſubjugare vel ſiſtere nequeat; quo in caſu omnino neceſſe eſt ut dicta doſis, octavâ, vel etiam ſextâ quaque horâ repetatur.

Cùm verò ſub ultimis morbi diebus haud rarò accidat, ægri alvum, partim à morbi natura, partim à magna Paregoricorum vi, quorum opem planè depoſcebat

Medendi

Medendi ratio, ita conſtipatam eſſe ut tum ferè ſuffocetur ille, tum Febris ad eum gradum aſcenderit, ut jam de ægro pæne conclamatum videatur; duro huic nodo durus Cuneus aptandus eſt; & rebus ſic ſtantibus longè minus ægro periculi erit ab aſſumpto *Cathartico Leniente*, quàm à Febre eò vehementiæ ab alvinarum fæcum retentione provectâ. Hîc Ego ſatis feliciter *Electuarii Lenitivi* ℥jß *in Aq. ſtillatitiæ tenuioris*, (*ex. gr. Aq. Cichorei, vel Aq. Lactis Alixiter.*) ℥iv *ſolut. propinavi.* Qui quidem Hauſtus licèt tum ob alvi conſtrictionem huic Affectui ſolennem, tum etiam ob diuturniorem Hypnoticorum uſum haud ità ſubitò ventrem exolvat, plerumque tamen ſi manè deglutiatur, ante noctem dejecti-

ones aliquas parit. Quod si minùs præstare valeat, attamen Paregoricum vesperi assumendum est, imò & citiùs, non obstante Cathartico nuper assumpto, si modò inquietudo ingens aut ægritudo aliqua insignis periculum minitetur, nè æger hoc præsidio destitutus, dum dejectiones nos præstolamur, luce privetur. Nec æger damni vel minimum ex hoc tam leni Cathartico capiet, si nihil prorsus efficiat ad dejectionem provocandam. Si itaque primo die votis non respondeat, iteretur proximè sequenti; quæ secunda dosis priori in suppetias data, rarissimè Medici opem frustrabitur. At si primo die id egerit, ut hujus saburræ quantum satis in præsens est, subduxisse Medico videatur, atque æger exindè melius se

habere

habere cœperit, secunda dosis in aliud tempus potest differri. Atque hâc ratione tam Venæ-sectio quàm Catharsis per intervalla repeti possint, prout Febris mos, atque ægri inquietudo postulare videantur, donec tandem res in vado sit. Veruntamen in Catharseos negotio illud probè notari velim, (nè injecta ejus rei mentio longè plus damni quàm emolumenti apportet) ægrum non esse purgandum nisi facessente jam morbo, *v. gr. die decimo tertio*, aut eorum aliquo qui illum sequuntur; nec per istos etiam dies, nisi sanguis à quo secundaria Febris invasit fuerat imminutus.

Sed ut quantum in me est, Praxi in hoc morbo ultimam manum imponam, paucula de *Sputo*

ſanguinis, ut & de *Mictu ſanguineo* Variolis ſupervenientibus, in medium proferre non gravabor. Utraque hæc Hæmorrhagia, ut olim adnotavi, ſub morbi initio contingit, puſtulis nondum erumpentibus, vel ſi in quibuſdam locis ſe oſtendant, in pleriſque tamen aliis adhuc ſub cute denſæ latent, atque ejus ſunt generis, quæ in maximè confluentes adoleſcerent, niſi jam dictum ſymptoma ægri morte morbum finierit; maculæ interim purpureæ hîc illuc ſuperficiem corporis obſident, triſtem eventum interminantes. Verùm tametſi debitâ ſanguinis contemperatione maculæ hujuſmodi auferantur, attamen tam mictus ſanguinis quàm violenta ejuſdem è pulmonibus eruptio indubiè mortem prænuntiare

tiare ſolerent. Veruntamen tremenda hæc difficultas ſuperari etiam poſſit, & ægri vita in tuto collocari. Etenim cùm hæc ſymptomata intenſæ ſanguinis inflammationi, ac proinde ſummæ ejuſdem tenuitati originem ſuam debeant; Remedia iſta, quæ ſanguinem contemperant, ac pariter quæ vi, quâ pollent, aſtringendi incraſſandique eum minùs fluxilem reddunt, Hæmorrhagiis hiſce apprimè ſuccurrunt. Quamobrem poſt unicam ſanguinis liberali manu eductionem *Paregoricum* exhibeatur. Ut

℞ *Aq. papav. rhœad.* ℥ij *Laud. liq. gut.* xiv *Aceti deſtillat.* ℥iij *Syr. de Mecon.* ℥ß *mſ. f. Hauſtus.*

Deinde ſequentia, vel his ſimilia præſcribantur donec Hæmorrhagia prorſus evanuerit.

℞ *Trochiſc. de Terrâ Lemn. & boli Armenæ ana* ʒj *Terræ ſigill. Lapid. hæmatit. Sang. Draconis, & Corall. rubri præparati ana* ʒß *Maſtich. & gum. Arab. ana* ℈j *mſ. f. Pulv. ſubtiliſſ. cujus cap.* ʒß *tertiâ quâque horâ ex cochl. uno Syr. de Symphyto, ſuperbibendo cochl.* iv *vel* v *Julap. ſequentis.*

℞ *Aq. Plantag. & germin. Quercûs ana* ʒiij *Aq. Cinnam. hordeat.* ʒij *Syr. de Roſ. ſiccis* ʒj *Spirit. Vitrioli q. ſ. ad levem aciditatem.*

Interim ſingulis noctibus Paregoricum præſcriptum propinetur.

Emulſiones item ex 4 *ſem. frig. maj.* cum *ſem. papav. alb.* magnopere conferunt.

Ceſſante

Ceſſante verò Hæmorrhagiâ, reliqua per decurſum morbi agantur prout in *Variolarum Capite* traditur.

Antequam finem faciam, hoc adjiciam; quod quoties guttulas aliquot Laudani liquidi uſurpandas præſcribo, *Laudanum* meæ deſcriptionis intelligo, cujus formula in libro noſtro *de Morbis Acutis*, capite de *Dyſenteria* habetur. Et quòd *Syrupum de Meconio* illum volo, qui conficitur ex ℥xiv *Capitum Papaveris albi* benè ſiccatorum, & (poſt macerationem in Aquæ font. ℔viij ad horas 24) probè coctorum, dein expreſſorum quàm fortiſſimè; quorum calaturæ adduntur Sacchari ℥xxiv, & in Syrupum coquitur. Has enim duas Præparationes in ſuo genere efficaciſſimas

ficaciſſimas eſſe judico: præſertim *Syrupum de Meconio*, cujus ℥j plus præſtat quàm ℥ij alterius iſtius, in quo Papaverum capita humidiora uſurpantur, liquor non ità fortiter exprimitur, & loco *Nigri* quandoque Capita *Papaveris Rhœados* quæ paululum virtutis habent, partem ità magnam ſuppeditant. Quoties itaque non ſatis mihi conſtat de alterutrius horum Paregoricorum viribus, utrorumvis loco *Laudani Londinenſis ſolidi* ſeſquigranum, vel etiam *gr.* ij ſoleo præſcribere in Aqua appropriatâ ſoluta; quo pacto ab omni errore & mihi, & ægro meo caveo.

De

De Mictu Sanguineo à Calculo Renibus impacto.

QUamvis hominis minùs cauti & prudentis eſſe videatur, obſervationem in vulgus ſpargere, cujus in ſeipſo tantùm experimentum ceperit; nemo tamen, opinor, æquus rerum arbiter ægrè feret me, qui tamdiu tantaque à *Mictu Sanguineo*, à Calculo Renibus impacto orto, fuerim perpeſſus, humanitate & miſeratione erga Sodales in hoc malo meos commotum; iis qui eodem morbo excruciari quandoque poterint, iſta remedia indicare quæ mihi aliquali levamini fuerunt, quantumlibet vulgaria, & nihili facienda forte videantur.

Anno

Anno 1660. *Podagra* me invaſit, Paroxyſmo tum immaniore tum diuturniore, quàm priùs unquam, miſerum affligens; cùm ex hac causâ æſtivo tempore vel intra, vel ſupra lectum ſubmollem jugiter ad duos menſes decumberem, ſub finem Paroxyſmi, dolorem hebetem & obtuſum maximè in ſiniſtro Rene, nonnunquam, licet rariùs, & in dextro, cœpi perſentiſcere. A Podagra convaleſcenti hærebat utcunque Renum dolor, qui per intervalla quædam, nullatenus acutus, ſed ſatis tolerabilis, me ſubmonebat; nondum enim Paroxyſmo Nephritico (cujus ſunt comites dolor ingens per Ureterum ductus veſicam verſus tendens, tum Vomitio enormis) vel ſemel laboraveram. Quamvis verò nondum

dum aderant iſta Calculi Renum indicia, cum ratione tamen judicabam me Calculum, mole inſigniorem, in Renum Pelvi geſtare; qui cùm major eſſet quàm ut ex Pelvi dictâ in Ureterum ductus elabi poſſet, prædicta ſymptomata non intulit. Quâ in re, poſt annos multos elapſos me hallucinatum non fuiſſe certò comperi. Etenim cùm Brumâ Anni 1676, ſtatim à ſoluto rigidiſſimo gelu, diu multúmque obambulaſſem, urinam mox reddidi ſanguine permiſtam; ídque toties mihi uſu venit, quoties vel multum itineris pedibus conficerem, vel in curru per platearum pavimenta veherer, quantumlibet lento equorum greſſu; quod mihi tamen non accidebat, quoties per viam Regiam lapidibus non

non ſtratam, licet quàm longiſſimè, curru vectarer. Urina quam tunc excernebam, tametſi terribili ſanguinis tantùm non ſinceri ſpecie prodiret, non ità diù pòſt ſanguine in fundo ſeorſim grumeſcente, in ſummitate limpida & ſui ſimilis conſpiciebatur. In hujuſce mali remedium ſanguinem ſatis copioſum è brachio mitti curabam, & poſt Purgationes Univerſales, medicamenta Refrigerantia & Incraſſantia, varii generis, in uſum revocabam; Diætam interea his conſentaneam adhibens, liquores acidos, acres, & attenuantes ſollicitè devitans. Cùm autem neque iſta, neque alia permulta, quæ numerare longum eſſet, quicquam prodeſſent; & metuens calculum, quem grandiorem eſſe ſuſpica-

ſuſpicabar quàm ut expelli poſſit, Aquis Chalybeatis ad exitum ſollicitare, tandem ſpem rei bene gerendæ prorſus amiſi; ídque eo potiſſimùm nomine, quod obſervâram ſenes aliquot mihi notos, ſibi mortem accerſiſſe, dum hujuſmodi remediis incaſſum morbi curationem molirentur. Stetit itaque ſententia non amplius tentare, at vitato tantùm quàm potui maximè corporis motu, ab hoc affectu mihi cavere. Tandem verò animo fortè recolens, quàm mirè nonnulli deprædicent ſeminis *Fraxini* vim Lithontripticam, ſubiit cogitare quòd ſi ſemen ejuſmodi virtute polleret, omnino veriſimile eſſet *Mannam* Fraxini adhuc plus poſſe. Cùm Manna quam habemus, docente Botanographo τῷ πάνυ Dno *Joh. Ray* poſt alios

alios Scriptores, neque Mel Aereum eſt, nec Ros aliquis Cœleſtis, ſed liquor potiùs, tam è foliis, quàm è trunco & ramis Fraxinorum in *Calabriâ* naſcentium, exudans; de cujus rei veritate idem dum in *Italia* peregrinaretur certior factus eſt ab eruditiſſimo Medico, qui ex ramulis & foliis linteo à ſe curiosè contectis Mannam (qui eſt ſuccus ità concretus ut dixi) ſæpiùs collegit. *Vid. Joh. Ray Catalogum plantarum Angliæ.* Experimentum itaque facturus, Mannæ ʒijß in ſeri lactis ℔ij ſolutæ hauſi, pauxillum ſucci limonum ſubindè, dum purgarer, deglutiens; quo & Catharticum acuerem, quod ſegniùs operari ſolet, & ventriculo minùs ingratum redderem. Ab hujuſce remedii uſu vix dici queat

queat quantum ego levaminis circa Renum regionem perceperim; licèt enim anteà non semper dolerent Renes, tamen pondere quodam gravativo & molesto sensu afficiebantur. Quod cùm ità felicitèr mihi cessit, idem Catharticum singulis Hebdomadis statо quodam die ad menses aliquot continuos in usum revocabam; & post singulas Catharseos vices melius me habuisse planè sum expertus, donec tandem etiam rudiorem Currûs conquassationem ferre potuerim; ab hoc symptomate prorsus liberatus usque ad Veris tempus jam proximè elapsum. Quo appetente, cùm per prægressam hyemem ferè omnem Podagrâ laborâssem, & præ nimiâ corporis ad motum inhabilitate, quieti

&

& ἀκινησίᾳ magis quam aliàs ſolebam, indulſiſſem, rediit denuo ſanguinis mictus. Hîc ego an ad Catharſin me iterum reciperem hærebam dubius; quoniam nuperis hiſce annis omni corporis ſubſtantiâ in Podagræ ſedem & fomitem quaſi perversâ; Catharticum, quantumlibet lene, diutinum Podagræ Paroxyſmum certò certius accerſebat. Tandem animo ſuccurrebat quòd ſi Paregoricum ſingulis noctibus poſt purgationem adhiberem, quo tumultus à Cathartico excitatus ſedaretur, poſſe me priſtinam methodum Mannæ ſemel in hebdomade capiendæ tutò reſumere. Uncias itaque duas cum ſemiſſe in ſeri lactis ℔ij diſſolutas manè hauſi, & ſerò guttas xvj *Laudani liquidi* in Cereviſiâ tenui dormi-

dormiturus adjeci. Et Mannam & Laudanum dicto modo repetens bis in Septimana ad ſex vices. Poſtea verò Mannâ ſemel in ſeptimanâ tantùm uterer, humorum illuvie jam ità copioſè à Cathartico ſubductâ, ut à Podagrâ minùs metuendum erat. Cùm tamen mea mihi ratio planè dictaverit, quòd ſi facultate aliquâ, ſive diſſolvente, ſive alio quovis modo Lithontriptica, fuerit inſignita Manna, omnino eſt neceſſe ut Medicamentum, quale eſt Laudanum, validè aſtringens, remedii, in quo ſpem collocaveram, efficaciam ac vim quadantenus infringat; ſatius eſſe duxi Hypnoticum miſſum facere, cùm jam ſemel tantùm in ſeptimana alvum ſolverem. In quâ Methodo jam ad menſes aliquot

perſtiterim, eundem ſeptimanæ diem ubique Catharſi dicans; nec me ab hoc meo more, ex quacunque data ansâ dimoveri paterer. Licèt à primâ remedii hujus doſi dolor qui in dorſo erat, remittebat, uti priùs, tamen non ità diu poſt repetita Catharſis Podagræ ſignum dedit; quod nunc Artubus, nunc Viſceribus bellum cœpit indicere; at hæc morbi tentamina Laudanum fortiter repreſſit. Cùm hæc mihi Medendi Ratio hactenus bene verterit, in eadem perſeverandum mihi eſſe judicabam, tam ad præcavendum mictûs ſanguinis recurſum, quàm ad imminuendum aliquantulùm calculi fomitem. Quod tandem votis reſpondit, Hæmorrhagiâ iſtâ ex quo Tractatulum hunc primum

mùm edidi, prorſus evaneſcente, proindeque Mannâ in totum abjectâ. Purgationem itaque quod attinet (modò ſanguinis mictus urgeat, & ſolùm Cathartico hoc lenitivo, Mannâ ſc. & ſecundum Methodum ſuprà à me traditam, ſubducatur alvus) jam retractanda mihi eſt ſententia illa mea quam in Scripto de Podagrâ olim evulgaveram; nempe Podagrâ affectis minimè conducere, ut vel initio, vel in declinatione, vel per Paroxyſmorum intervalla purgentur.

—— Nec ſi miſerum fortuna Sinonem
Finxit, vanum etiam mendacemque improba finget.

Nondum enim in mentem mi-

hi venerat, Paroxyſmum quem à tumultuante Cathartico excitandum metuebam, exhibito ſub noctem Hypnotico prohiberi potuiſſe. Nihilominus ſi Podagram ſolùm reſpiciamus, Evacuationes qualeſcunque plurimùm nocent, ac proinde nequaquam ſunt admittendæ, niſi ſymptoma dictum earundem uſum omnino poſtulaverit.

De *Regimine* & *Victûs* ratione, quæ utrovis horum Affectuum laborantibus competere mihi videntur, (quando nihil eorum præterire velim quæ iſtis uſui eſſe poterint qui iiſdem, quibuſcum Ego, morbis conflictantur) hæc addo. Mane lecto exſurgens, Decoctionis *foliorum Tea* cyathum unum alterúmve exicco; dein curru ad meridiem uſque geſtatus,

tus, & domum reverſus, quovis ciborum genere mihi grato & cupepto *modicè* (id enim ante omnia ſemper, & diligenti cum curâ tenendum eſt) me reficio; ſtatim à prandio per ſingulos dies vini Canarini plus aliquid quartâ parte Libræ (ſeu Pintæ) vulgaris ad promovendam ciborum in ventriculo Concoctionem, & ad Arthritidem à viſceribus procul arcendam, haurire ſoleo. Pranſus iterum Rhedâ vector,& quoties per occupationes meas non diſtineor, Rus peto, aeris ſalubrioris inſpirandi gratiâ, ad milliaria duo vel tria. Cereviſiæ tenuioris hauſtus mihi pro cœna eſt; ſed & hunc repeto etiam in lectulo, me jam ad ſomnum compoſiturus; idque eo fine ut hoc Julapio ſuccos acres

calidósque in renibus ſtabulantes, è quibus fit calculus, refrigerem ſimul ac diluam. Ego verò & hîc & inter prandendum Cereviſiam tenuem lupulatam, Cereviſiæ non Lupulatæ, quantumlibet tenui ac miti, præferendam cenſeo. Licèt enim non Lupulata, mollitie ac lubricitate quâ pollet, ad ſubducendum calculum jam in Renibus concretum magis faciat; attamen Lupulata, ob levem illam ſtipticitatem quam impertiunt Lupuli, minùs facit ad ſabuli vel materiæ calculoſæ generationem, quàm facit non Lupulata, cujus & viſcidior eſt ſubſtantia, & lutulentior. Mihi curæ eſt, præſertim hyeme, ut lectum temporiùs petam: quo nihil magis confert ad Concoctiones rectè perficiendas,

&

& ad conſervandum pariter tenorem illum atque ordinem qui naturæ jure debetur. Sicuti ex adverſo, Nocturnæ lucubrationes Senum cum Morbo Chronico qualicunque conflictantium, tum Concoctiones omnes imminuunt ac depravant, tum eorundem principio Vitali vulnus haud facilè Medicabile infligunt. Illud etiam ſedulò obſervo, ad præcavendum à Calculo mictum ſanguineum, ut quoties per Plateas ad longius aliquod intervallum curru vehendus ſim (Geſtatio enim, vel ad maximam quamlibet diſtantiam, per vias lapidibus non ſtratas minimè officit mihi) non priùs rhedam ingredior quàm hauſtum Cereviſiæ tenuis paulo liberaliorem ingeſſero; quem pariter itero ante regreſſum domum

versus, si fortè alicubi diutius fuerim commoratus; quo pacto semper mihi à mictu sanguineo satis est præcautum. At quoad Podagram, hoc unum adjiciam. Nuperis hisce annis ex errore aliquo circa sex res non-naturales commisso, mihi retrocessio subinde materiæ Podagricæ accidit; cujus signa sunt ægritudo ingens, cum vomituritione, & aliquali ventris dolore. Artus interim ex improviso doloris sunt expertes, ac ad motum plus solito habiles. In hoc casu Congium unum Liquoris possetici, vel Cerevisiæ tenuis devoro, & quamprimùm totum per vomitionem rejecerim, Vini Canarini hausculum, cui instillatæ fuerint Laudani liquidi gutt. xviij, ebibo, in lecto ad quietem me componens.

Atque

Atque hâc methodo meipſum ab imminenti morte aliquoties liberavi.

Etſi verò haud quenquam fortaſſe deceat (eum maximè quem ſive ſalvum, ſive mortuum eſſe Hominum vix interſit) ità crebram ſui mentionem injicere; hæc tamen eo animo dicta volui, ut aliis quorum vita ſaluſque majoris fortaſſe ponderis & momenti ſunt, queant prodeſſe.

Hîc poſtremò ſubindicandum eſt ingens diſcrimen in quod nonnulli ſe conjiciunt, tam Calculo, quàm Podagrâ laborantes quoties Mannam in *Aquis Mineralibus Catharticis* ſolutam inconſultò capiunt. Quamvis enim hoc modo aſſumpta, & celeriùs vim Catharticam edat, & minori nauſeâ Ventriculum irritet; tamen minora

minora iſta commoda injuriam aliàs ab aquis illatam penſare non valent. Etenim ſi calculus Renibus incluſus ità magnæ molis ſit, ut per Ureterum ductus in Veſicam propelli nequeat, iſtæ Aquæ Paroxyſmum utplurimùm excitant, qui eouſque perdurabit, cum magno vitæ ægri periculo, donec tandem calculus in pelvim redierit. Quinimo nec *Chalybeatis Aquis* æger ſe tutò committet, niſi prius certò ſciat calculum majorem non eſſe quàm ut per Ureteres viam poſſit ſive invenire, ſive facere: Quod hoc tantùm modo, quantum ego conjicio, certò dignoſcere poteſt; ſi nempe jam anteà Paroxyſmum aliquem Nephriticum fuerit perpeſſus, (cum dolore ſcilicet ſæviſſimo in Renum alterutro, per ureterum

ureterum ductus propagato, & Vomitu enormi) pro comperto habeat, non tam grandiorem aliquem calculum pelvi concludi, quàm lapillorum exiguorum congeriem, quorum unus ſubinde in Ureterem illabitur, atque ita Paroxyſmum hunc invitat, qui fere non deſinit niſi calculo in Veſicam detruſo. Cùm res ità ſe habeat, nullum eſt magis efficax Remedium, ſive ad præcavendum minorum Calculorum incrementum, ſive ad eoſdem è Renibus deturbandos, quàm *Aquarum Chalybeatarum* Potatio liberalior, per ſingulas æſtates jugiter repetenda.

Cùm verò ſæpe accidat, ut *Paroxyſmo Nephritico* quis corripiatur, quando hujuſmodi Minerales Aquæ haud præſto ſint, vel

vel etiam tempeſtas Anni adſit, quæ earundem potationi minùs faveat; hac itaque compendiosâ Methodo, ſine ulteriore Remediorum apparatu, inſiſtendum. Si æger temperamento ſanguineo præditus fuerit, & ætatem provectiorem haud adhuc attigerit, ſanguis ex brachio Reni affecto reſpondenti, ad ℥x extrahatur; deinde *Liquoris Poſſetici, cui Rad. Althææ* ℥ij *incoctæ fuerint, Congium unum* quàm citiſſimè devoretur, & ſequens *Enema* injiciatur.

℞ *Rad. Althææ & Lilior. an.* ℥j *Fol. Malvæ, Parietar. Branc. Urſin. & Flor. Chamæmel. an. M. j. Sem. Lin. & Fœnugr. ana* ℥ß. *Coq. ſ. q. Aq. ad* ℔iß. *Colaturâ diſſolve Sacchari culinaris & Syr. Dialthææ an.* ℥ij, *M. ſ. Enema.*

Quam-

Quamprimum per Vomitionem æger totum reddiderit, quod per os ingeſtum fuerit, ut etiam Enema rejecerit, *Laudani liquidi* ſatis magna doſis propinetur, *viz.* ad gutt. xxv, vel *Pil. Matthæi*, gr. xv, vel xvj.

In Senibus verò, morbo aliquo diuturno fractis, ut & in Vetulis *Vaporibus*, vulgò dictis, obnoxiis (præcipuè ſi ſub initium Paroxyſmi Urinam eæ reddant nigram ac ſabuloſam,) Venæ-ſectio omittatur: At quoad reliqua, eâdem, quæ jam dicta fuit, viâ omnino procedendum.

Sed ut ad Calculum, qui hujus loci eſt, grandiorem revertamur. Quod ſi Calculoſus nullo unquam paroxyſmo Nephritico fuerit tentatus, cùm jam major ſit calculus quàm ut ex Pelvi poſſit

poſſit elabi: non ſolùm nihil proderunt *Ferreæ Aquæ*, ſed etiam ob jam dictas rationes, non ſine præſenti periculo ſumentur. Neque minùs malè quandoque *Podagricis* cedit Aquarum Mineralium uſus, modò ſenes fuerint (ut ſunt plerumque) & pariter corporis habitu phlegmatico imbecilloque. In his enim nonnunquam naturæ vires eo uſque ſunt imminutæ ac ſucciſæ, ut omnino metuendum ſit, ne tantâ copiâ aquarum penitus obruantur ac ſuccumbant. Sive verò hoc in causâ ſit noxæ quam exinde capiunt homines tali habitu ac temperamento præditi, ſive non ſit; illud mihi compertiſſimum eſt, haud paucos quorum corpora hoc morbo fracta admodum, & quaſi confecta fuerant, hiſce

hiſce Aquis interemptos diem ſuum obiiſſe.

Atque hæc eorum ferè ſumma eſt, quæ mihi in Morborum curatione hactenus innoteſcunt, ad diem quo hæc ſcribo, *Septembris ſc. Viceſimum & nonum, Anno Domini*, 1686.

FINIS.